

SFC2021. ERPF (investicijų į darbo vietų kūrimą ir augimą tikslas), ESF+, Sanglaudos fondo, TPF ir EJRŽAF lėšomis remiama programa. 21 straipsnio 3 dalis

CCI	2021LT05SFPR001
Pavadinimas anglų kalba	Programme for addressing material deprivation
Pavadinimas nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)	LT - Materialinio nepritekliaus mažinimo programa
Versija	2.0
Pirmieji metai	2021
Paskutiniai metai	2027
Tinkama finansuoti nuo	2021-01-01
Tinkama finansuoti iki	2029-12-31
Komisijos sprendimo numeris	C(2024)37
Komisijos sprendimo data	2024-01-09
Valstybės narės sprendimo dėl keitimo numeris	
VN iš dalies keičiančio sprendimo įsigaliojimo data	
Nereikšmingas lėšų perkėlimas (BNR 24 straipsnio 5 dalis)	Ne
Administracinio ar redakcinio pobūdžio taisymai (BNR 24 straipsnio 6 dalis)	Ne
Patvirtinta stebėsenos komiteto	Taip
NUTS regionai, kuriuos apima programa	LT0 - Lietuva LT01 - Sostinės regionas LT011 - Vilniaus apskritis LT02 - Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas LT021 - Alytaus apskritis LT022 - Kauno apskritis LT023 - Klaipėdos apskritis LT024 - Marijampolės apskritis LT025 - Panevėžio apskritis LT026 - Šiaulių apskritis LT027 - Tauragės apskritis LT028 - Telšių apskritis LT029 - Utenos apskritis
Susijęs (-ę) fondas (-ai)	ESF+
Programa	☐ pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir augimą tikslą – tik atokiausiems regionams

Turinys

1. Programos strategija, pagrindiniai uždaviniai ir politinės priemonės	4
1 lentelė.....	11
2. Prioritetai	13
2.1. Prioritetai, nesusiję su technine parama	13
2.1.1. Prioritetas: 4. Socialiai atsakingesnė Europa (Parama labiausiai nepasiturintiems asmenims pagal ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte nustatytą konkretų tikslą (ESO.4.13)).....	13
2.1.1.2. Konkretus tikslas: ESO4.13. Materialinio nepriteklaus mažinimas.....	13
2.1.1.2.1. Fondų intervencinės priemonės.....	13
Paramos rūšys.....	13
Pagrindinės tikslinės grupės	14
Nacionalinių ar regioninių paramos schemų aprašymas	14
Veiksmų atrankos kriterijai	15
2.1.1.2.2. Rodikliai	17
2 lentelė. Įgyvendinimo rodikliai.....	17
3 lentelė. Rezultatų rodikliai.....	17
2.2. Techninės paramos prioritetas	19
3. Finansavimo planas	20
3.1. Perkėlimai ir įnašai (1)	20
15A lentelė. Įnašas į programą „InvestEU“* (susiskirstymas pagal metus).....	20
15B lentelė. Įnašai į programą „InvestEU“ (suvestinė).....	20
Pagrindimas, atsižvelgiant į tai, kaip tomis sumomis prisidedama prie programoje pasirinktų politikos tikslų įgyvendinimo laikantis Reglamento dėl programos „InvestEU“ 10 straipsnio 1 dalies.....	21
16A lentelė. Perkėlimai į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemones (susiskirstymas pagal metus)	21
16B lentelė. Perkėlimai į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemones* (suvestinė).....	21
Perkėlimai į tiesiogiai arba netiesiogiai valdomas priemones – pagrindimas	21
17A lentelė. Lėšų perkėlimas tarp ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus (susiskirstymas pagal metus).....	21
17B lentelė. Lėšų perkėlimas tarp ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus (suvestinė).....	21
Perkėlimai tarp pasidalijamojo valdymo fondų, be kita ko, tarp sanglaudos politikos fondų. Pagrindimas	22
21 lentelė. Ištekliai, kuriais padedama siekti Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 3 dalyje nustatytų tikslų.....	22
3.2. TPF: asignavimai programoje ir perkėlimai (1)	22
3.3. Perkėlimai tarp regiono kategorijų atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą.....	22
19A lentelė. Perkėlimai tarp regionų kategorijų pačioje programoje atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą (susiskirstymas pagal metus).....	22
19B lentelė. Perkėlimai tarp regiono kategorijų į kitas programas atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą (susiskirstymas pagal metus).....	22
3.4. Perkėlimai atgal (1)	23
20A lentelė. Perkėlimai atgal (susiskirstymas pagal metus).....	23
20B lentelė. Perkėlimai atgal* (suvestinė)	23
3.5. Finansiniai asignavimai pagal metus.....	24
10 lentelė. Finansiniai asignavimai pagal metus	24
3.6. Visi finansiniai asignavimai pagal fondą ir nacionalinis bendras finansavimas	25
11 lentelė. Visi finansiniai asignavimai pagal fondą ir nacionalinis įnašas	25
4. Reikiamos sąlygos	26
5. Programos institucijos	35
13 lentelė. Programos institucijos.....	35
Kompensuojamų sumų už techninę paramą persiskirstymas pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį, jei nustatyta daugiau įstaigų, kurios turi gauti Komisijos išmokas.....	35

6. Partnerystė	36
7. Komunikacija ir matomumas.....	38
8. Vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir finansavimo, nesusijusio su išlaidomis, taikymas	39
14 lentelė. Vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir finansavimo, nesusijusio su išlaidomis, taikymas	39
1 priedėlis. Sąjungos įnašas vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų pagrindu.....	40
A. Pagrindinių elementų santrauka.....	40
B. Išsami informacija pagal operacijos tipą.....	41
C. Fiksuotųjų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų arba fiksuotųjų normų apskaičiavimas.....	45
1. Duomenų, pagal kuriuos apskaičiuojamas standartinis fiksuotųjų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ar fiksuotųjų normų dydis, šaltinis (kas pateikė, surinko ir užregistravo duomenis; kur duomenys saugomi, ataskaitinių laikotarpių pabaigos datos, patvirtinimas ir pan.):	45
2. Nurodykite, kodėl siūlomas metodas ir apskaičiavimo būdas remiantis BNR 94 straipsnio 2 dalimi tinka pagal veiksmo rūšį (-is):	45
3. Nurodykite, kaip atlikti skaičiavimai, ypač pateikite visas darytas prielaidas dėl kokybės ar kiekio. Kai aktualu, reikėtų naudoti statistiniais duomenimis ir lyginamaisiais standartais ir juos pateikti (jei jų buvo paprašyta) tokiu formatu, kurį Komisija galėtų naudoti.....	46
4. Paaiškinkite, kad užtikrinote, kad į fiksuotojo vieneto įkainio, fiksuotosios sumos ar fiksuotosios normos skaičiavimą buvo įtrauktos tik tinkamos finansuoti išlaidos.....	46
5. Audito institucijos (-ų) atliktas skaičiavimo metodų ir sumų įvertinimas ir duomenų tvirtinimo, kokybės, rinkimo ir saugojimo užtikrinimo tvarka.	46
2 priedėlis. Sąjungos įnašas su išlaidomis nesiejamo finansavimo pagrindu.....	48
A. Pagrindinių elementų santrauka.....	48
B. Išsami informacija pagal operacijos tipą.....	49
3 priedėlis	50
DOKUMENTAI	51

1. Programos strategija, pagrindiniai uždaviniai ir politinės priemonės

Nuoroda: Reglamento (ES) 2021/1060 (toliau – BNR) 22 straipsnio 3 dalies a punkto i–viii ir x papunkčiai ir 22 straipsnio 3 dalies b punktas.

Socialinė atskirtis ir skurdo padėtis

Socialinė atskirtis yra kompleksinis reiškinys, atspindintis tam tikrų asmenų ar grupių negalėjimą ar nesugebėjimą naudotis visuomenės sukuriamomis gėrybėmis, dalyvauti darbinėje veikloje, bendruomenės gyvenime. Jos atsiradimo priežastys siejamos su daugybe priežasčių ar aplinkybių: nepakankamomis pajamomis, ligomis, neįgalumu, nedarbu, ypač ilgalaikiu, priklausomybėmis nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų, bazinių socialinių įgūdžių neturėjimu arba praradimu, kalbos nemokėjimu ir pan. Dažniausiai išskiriamos šios asmenų kategorijos, kurioms gresia socialinės atskirties rizika: neįgalieji, pensijinio amžiaus asmenys, asmenys neturintys pakankamos darbinės kvalifikacijos, daugiavaikės šeimos, grįžę iš įkalinimo įstaigų, turintys priklausomybių asmenys, tautinių mažumų atstovai, nemokantys valstybinės kalbos, smurto, prekybos žmonėmis aukos, ilgalaikiai bedarbiai. Prie minėtos socialinės atskirties rizikos grupės priskiriami ir kaimo gyventojai, vieniši tėvai, auginantys vaikus, vaikų globos namų auklėtiniai ir kt. Tokiu būdu socialinės atskirties (skurdo) mažinimo politika bei jos įgyvendinimas turi pasižymėti pagalbos priemonių, būdų ir formų įvairove – tokių priemonių nebuvimas, nepakankamas jų kompleksiskumas ir efektyvumas ne tik pagilina skurdą ir socialinę atskirtį, tačiau ir nesulaiko nuo atsiradimo juose tada, kai to galima išvengti.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis skurdo rizikos lygis 2019 m. šalyje siekė 20,6 proc. ir, palyginti su 2018 m., sumažėjo 2,3 procentinio punkto. 2019 m. apie 576 tūkst. šalies gyventojų gyveno žemiau skurdo rizikos ribos. Disponuojamąsias pajamas, mažesnes už skurdo rizikos ribą, gavo 17,1 proc. miestų savivaldybių gyventojų (penkiuose didžiuosiuose miestuose – 14 proc., kituose miestuose – 22,1 proc.), kaimiškiosiose savivaldybėse – 27,9 proc. Skurdo rizikos lygis miestų savivaldybėse, palyginti su 2018 m., sumažėjo 1,7 procentinio punkto (penkiuose didžiuosiuose miestuose – padidėjo 0,2 procentinio punkto, kituose miestuose – sumažėjo 4,9 procentinio punkto), o kaimiškiosiose savivaldybėse – sumažėjo 3,4 procentinio punkto. Skurdo rizikos riba 2019 m. vienam gyvenančiam asmeniui sudarė 379 eurus per mėnesį, o šeimai, susidedančiai iš dviejų suaugusiųjų ir dviejų vaikų iki 14 metų amžiaus – 797 eurus per mėnesį.

Tuo tarpu, pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, 2019 m. žemiau absoliutaus skurdo ribos gyveno 7,7 proc. Lietuvos gyventojų, palyginti su 2018 m., jis sumažėjo 3,4 procentinio punkto. Tačiau, nepaisant mažėjimo, net apie 215 tūkst. šalies gyventojų 2019 m. vis dar gyveno žemiau absoliutaus skurdo ribos. 2019 m. absoliutaus skurdo riba sudarė 251 eurą per mėnesį vienam gyvenančiam asmeniui ir 527 eurus – šeimai, susidedančiai iš dviejų suaugusių asmenų ir dviejų vaikų iki 14 metų amžiaus. Disponuojamąsias pajamas, mažesnes už absoliutaus skurdo ribą, miestų savivaldybėse gavo 6,2 proc. gyventojų (penkiuose didžiuosiuose miestuose – 4,8 proc., kituose miestuose – 8,4 proc.), o kaimiškiosiose savivaldybėse – 10,8 proc.

Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu (toliau – EPLSAF) parama maisto produktais, higienos priemonėmis bei papildančiomis veiklomis visų pirma orientuota į pagalbą žmonėms, kurie gyvena ties absoliutaus skurdo riba arba žemiau šios ribos. EPLSAF parama yra itin reikšminga, nes kasmet iš viso EPLSAF partnerių paskirstyto bendro maisto kiekio vien tik EPLSAF parama maisto produktais sudaro apie 45-50 proc. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija siekia ir Materialinio nepritekliaus mažinimo (toliau – MNM) programos įgyvendinimo laikotarpiu prisidėti prie mažiausias pajamas turinčios tikslinės grupės poreikių užtikrinimo.

Nepaisant to, kad statistika kelerius pastaruosius metus rodo, jog Lietuva gyveno ekonominio kilimo laikotarpiu, tačiau socialinė takoskyra tarp gyventojų išliko didelė, o situacija kritinė bent trimis aspektais: visuomenės dalis, kuri yra socialinės atskirties ir skurdo rizikoje pagal Eurostato duomenis 2019 m., sudarė 28,3 proc., tuo tarpu Europos Sąjungos (toliau – ES) vidurkis siekė 21,6 proc.; penktadalio didžiausias ir mažiausias pajamas gaunančiųjų pajamų skirtumas 2019 m. Lietuvoje sudarė 6,44 karto, o ES – 4,99 karto; išmokų vaidmuo mažinant skurdą Lietuvoje sudaro 28,97 proc., ES vidurkis – 31,87 proc., tai yra ES mokamų išmokų vidurkis yra šiek tiek didesnis nei Lietuvoje. Deja, dėl COVID-19

sukelto ekonomikos nuosmukio, kyla rizika, kad trumpuoju laikotarpiu situacija šiais apsektais ne gerės, o atvirkščiai – diferenciacija gali didėti.

ES ir nacionalinės politikos kontekstas

ES bendri politikos tikslai, numatyti Bendrųjų nuostatų reglamente (toliau – BNR) atliepia ir Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ siekius: sumanios visuomenės (besimokančios, solidarios ir veiklios) kūrimą, sumanios ekonomikos plėtojimą (socialinė verslo atsakomybė, darnus išteklių panaudojimas, ekonomikos integralumas) ir sumanų valdymą (atitinkantis visuomenės poreikius, atviras ir įgaliojimų suteikiantis). Šie siekiai tampriai susiję su socialinės gerovės kūrimu Lietuvoje ir gali padėti sumažinti netolygų gerovės pasiskirstymą šalyje – pajamų nelygybę, skurdą ir drauge labiausiai skurstančių asmenų skaičių bei padidinti jų socialinę įtrauktį. Skurdo mažinimas ir gyventojų socialinės gerovės ir įtraukties didinimas 2021–2030 m. Nacionalinės pažangos programos projekte įvardijamas kaip vienas iš esminių strateginių tikslų, poveikį matuojant pagal du kriterijus: skurdo ir socialinės atskirties rizikos lygį ir pajamų pasiskirstymo koeficientą.

2020 metais socialinės apsaugos politika buvo vykdoma atsižvelgiant į demografines tendencijas, Europos Komisijos rekomendacijas Lietuvai ir svarbiausius visuomenei kylančius iššūkius.

Du didžiausi socialiniai iššūkiai Lietuvai yra besiformuojanti vyresnio bei darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus disproporcija bei skurdas ir pajamų nelygybė. Tikėtina, kad neigiamas COVID-19 pandemijos poveikis užimtumui ir namų ūkių pajamoms šias problemas dar labiau paaštrins.

Europos Komisija nurodo, kad labiausiai pajamų nelygybės Lietuvoje didėjimą lemia dideli žemos ir aukštos kvalifikacijos darbuotojų užimtumo skirtumai, ribotas mokesčių sistemos progresyvumas ir nepakankamai adekvati socialinės apsaugos sistema. Nors skurdo ir socialinės atskirties rodikliai pastaraisiais metais pagerėjo, šioje srityje reikia didesnės pažangos. Lietuvos viešosios išlaidos socialinei apsaugai yra palyginti mažos, socialinių pervedimų poveikis skurdo mažinimui 2018 m. siekė 6,8 proc., o 2019 m. 9,5 proc. Tarybos rekomendacijoje dėl 2020 m. Lietuvos nacionalinės reformų darbotvarkės su Tarybos nuomone dėl 2020 m. Lietuvos stabilumo programoje numatyta, kad šalies galimybes finansuoti viešąsias gėrybes bei paslaugas ir mažinti skurdą bei pajamų nelygybę riboja mažas mokesčių ir socialinių išmokų sistemos progresyvumas ir persikirstymo pajėgumas, taip pat nepakankamas viešųjų išlaidų efektyvumas.

Pastaraisiais metais Lietuvoje imtasi svarbių priemonių skurdui mažinti: padidėjo nedarbo išmokos, augo valstybės remiamos pajamos, patobulinti teisės aktai dėl socialinės paramos išmokų, įvesta universali išmoka vaikui ir papildoma išmoka, mokama neįgaliems, gausių ir nepasiturinčių šeimų vaikams, įvesta pensijų indeksavimo formulė, taip sustiprinant pensijų sistemos tvarumą, pradėtos mokėti priemokos prie mažiausių pensijų (daugiau žr. Nacionalinės skurdo mažinimo priemonės skyriuje). Tačiau pagyvenusių ir negalią turinčių asmenų skurdo rizika tebekelia nerimą bei reikalauja efektyvesnių sprendimų.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2020 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 2 mln. 794,1 tūkst. nuolatinių gyventojų, t. y. beveik toks pats skaičius kaip ir 2019 m. pradžioje. 2019 m. į Lietuvą atvyko 40,1 tūkst. žmonių. Palyginti su 2018 m., imigrantų skaičius padidėjo 1,4 karto (11,2 tūkst.). 2019 m. iš Lietuvos išvyko 29,3 tūkst. šalies nuolatinių gyventojų – 9,1 proc. (2,9 tūkst.) mažiau negu 2018 m.

2019 m. pirmą kartą imigrantų skaičius buvo didesnis negu emigrantų – 10,8 tūkst. daugiau žmonių imigravo negu emigravo. 2019 m. Lietuvos Respublikos piliečių neto tarptautinė migracija buvo neigiama (4,1 tūkst. daugiau emigravo negu imigravo, o užsieniečių – teigiama (14,9 tūkst. daugiau imigravo negu emigravo). Nors duomenys rodo slopstančius emigracijos tempus ir didėjančią imigraciją, kuri sušvelnina įtampą darbo rinkoje, tačiau, įgyvendinant socialinės apsaugos ir darbo politiką, kyla iššūkis dar labiau paskatinti grįžtamąją Lietuvos piliečių imigraciją, tinkamai valdyti trečiųjų šalių piliečių imigraciją, integruoti laisvą esamą darbo jėgą, įveikti struktūrinio nedarbo problemą, sumažinti kliūtis, kurios trukdo į darbo rinką integruotis žmonėms su negalia ar vyresnio amžiaus gyventojams.

Nacionalinės skurdo mažinimo priemonės

Piniginė socialinė parama

Efektyvus piniginės socialinės paramos (išmokos vaikams, piniginė socialinė parama nepasiturintiems

gyventojams, socialinė parama mokiniams) teikimas yra vienas pagrindinių veiksnių, kurie būtini siekiant sušvelninti socialinės atskirties pasekmes, padėti šeimoms auginti vaikus, tuo pačiu išvengiant asmenų ilgalaikės priklausomybės nuo socialinės paramos. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis piniginei socialinei paramai išlaidos 2019 metais sudarė 502,69 mln. eurų ir, palyginti su 2018 metais, padidėjo daugiau nei 36,3 procento (nuo 368,68 mln. eurų iki 502,69 mln. eurų).

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos piniginei socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams įstatymą, Lietuvoje taikoma vienoda pajamų ir turto vertinimo pagrįsta piniginei socialinei paramai teikimo sistema. Nepasiturintiems gyventojams mokama socialinė pašalpa, garantuojanti minimalias lėšas pagrindiniams fiziologiniams poreikiams (maistui, drabužiams) tenkinti, ir teikiamos būsto šildymo, karštam bei geriamajam vandeniui kompensacijos, skirtos būsto išlaikymo išlaidoms iš dalies padengti. Teisę gauti piniginei socialinei paramai turi asmenys, dėl objektyvių priežasčių negalintys užsidirbti pragyvenimui būtinų lėšų ir išnaudoję visas kitas pajamų gavimo galimybes. Piniginei socialinei paramai nepasiturintiems (socialinė pašalpa, būsto šildymo, geriamojo ir karšto vandens išlaidų kompensacijos) priklauso nuo valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP) dydžio ir teikiama įvertinus asmens gaunamas pajamas ir turimą turtą. Pagal VRP taip pat nustatoma teisė į socialinę paramą mokiniams, papildomą išmoką prie vaiko pinigų, paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti bei kitą socialinę paramą. Su VRP dydžiu yra susieta ir teisė gauti EPSLAF paramą, t. y. visi asmenys, kurių vidutinės mėnesinės pajamos neviršija 1,5 VRP dydžio turi teisę ją gauti. Taip pat EPSLAF paramą turi teisę gauti ir asmenys, kurių pajamos viršija 1,5 VRP, jeigu savivaldybės administracija pagal jos nustatytą tvarką suteikia tokią teisę konkrečiam asmeniui, pvz. daugiavaikėms šeimoms, vienišioms senjoroms, vienam iš tėvų auginančiam du ir daugiau vaikų bei pan. Šiuo metu išimties tvarką taiko beveik visos savivaldybių administracijos. Reikia pažymėti, kad VRP dydis palaipsniui didėja ir 2020 m. siekė 125 eurus (2018-2019 m. siekė 122 eurus, 2015-2017 m. siekė 102 eurus).

Piniginei socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams

Siekiant sumažinti ilgalaikę priklausomybę nuo socialinės paramos sistemos (piniginei socialinei paramai teikimas negali būti patrauklesnė priemonė nei įsidarbinimas), skatinti socialinės pašalpos gavėjus įsidarbinti oficialiai (tai turėtų įtakos mažinant šešėlinės ekonomikos mastą), nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos piniginei socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimas, kuriuo nuo 6 iki 12 mėnesių pratęstas terminas papildomai skiriamos socialinės pašalpos dalies įsidarbinus mokėjimui. Tokiu būdu didinama piniginei socialinei paramai gavėjų motyvacija integruotis į darbo rinką, skatinama gyventi ne iš pašalpų, o iš darbo pajamų.

Išmokos vaikams

Siekiant užtikrinti išmokos vaikui dydžio nuoseklų didinimą, nuo 2019 m. gruodžio 17 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriuo nuo 2020 m. sausio 1 d. padidintas universalios išmokos vaikui dydis nuo 50,16 euro iki 60,06 euro per mėnesį (nuo 2021 m. – iki 70,20 euro), nustatant vienodo dydžio išmoką visiems vaikams ir mokant ją kiekvienam vaikui nuo gimimo dienos iki 18 metų arba iki nepilnamečio vaikas pripažįstamas emancipuotu, arba sudaro santuoką, ir emancipuotam ar susituokusiam nepilnamečiam vaikui arba vyresniam kaip 18 metų asmeniui, jeigu jie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, bet ne ilgiau, iki jiems sukaks 21 metai. Taip pat nuo 2020 m. sausio 1 d. padidintas papildomai skiriamos išmokos vaikui, mokamos vaikams, auginamiems ir (ar) globojamiems gausiose ir nepasiturinčiose šeimose, dydis nuo 20,14 euro iki 40,17 euro, o kiekvienam neįgaliam vaikui (asmeniui), kuriam nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ir mažesnis darbingumo lygis, papildomai skiriama ir kas mėnesį mokama 40,17 euro išmoka vaikui. Tokiu būdu yra įgyvendinama viena iš 2019–2020 metų Tarybos pateiktų Lietuvai rekomendacijų (1 rekomendacija – „Gerinti mokesčių prievolių vykdymą ir plėsti mokesčių bazę pereinant prie šaltinių, kurių apmokestinimas mažiau kenkia augimui. Mažinti pajamų nelygybę, skurdą ir socialinę atskirtį, be kita ko, gerinant mokesčių ir socialinių išmokų sistemos struktūrą“) įgyvendinimo plano priemonių. Siekiant užtikrinti valstybės paramą laikinai prižiūrintiems vaiką asmenims Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka nustačius apsaugos vaikui poreikį, 2019 m. balandžio 26 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo pakeitimo ir papildymo, kuriuo nuo 2020 m. sausio 1 d. įteisinta 234 eurų vaiko laikinosios priežiūros išmoka per mėnesį, kuri mokama laikinai prižiūrinčiam vaiką asmeniui.

Socialinė parama mokiniams

Siekiant labiau finansiškai paremti nepasiturinčias šeimas, auginančias mokyklinio amžiaus vaikus, užtikrinti visavertį, sveikos mitybos reikalavimus atitinkantį mokinių maitinimą, nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo pakeitimai, kuriais padidinti socialinei paramai mokiniams skiriamų lėšų dydžiai. Nemokamam maitinimui skirtiems produktams įsigyti skiriamų lėšų dydžiai padidėjo apie 25 proc., o mokinio reikmenims įsigyti – apie 33 procentais. Siekiant mažinti socialinę atskirtį ir mokinių diferenciaciją, kuo ankstesniame amžiuje ugdyti vaikų sveikatai palankios mitybos kompetencijas, suteikiančias gebėjimus pasirinkti sveikatai palankius maisto produktus, 2019 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriuo nuo 2020 m. visuotinis mokinių nemokamas maitinimas pradėdamas įgyvendinti etapais – nuo 2020 m. sausio 1 d. įteisinant bandomąjį projektą (prieš mokyklinukų, kurie mokosi savivaldybių atrinktose bendrojo ugdymo mokyklose, kuriose maitinimas organizuojamas taikant savitarnos principą), nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. nemokamą maitinimą skiriant visiems prieš mokyklinukams ir pirmokams, nepriklausomai nuo to, ar mokinys mokosi bendrojo ugdymo ar ikimokyklinio ugdymo mokykloje, o nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. maitinimą papildomais gaus ir antrokai. Teisė gauti nemokamą maitinimą mokykloje suteikta papildomai apie 49,6 tūkst. mokinių, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ugdymo programą ar pagal pradinio ugdymo programą pirmoje klasėje. Tokiu būdu sudarytos sąlygos sveikos mitybos ugdymo procese dalyvauti didesniai vaikų skaičiui, mažinama socialinė atskirtis ir jauniausių mokinių diferenciacija.

Valstybės pagalba apsirūpinant būstu

2019 metais valstybės pagalba apsirūpinant būstu buvo teikiama skiriant paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti asmenims ir šeimoms, kurių pajamos ir turimas turtas neviršija didžiausių Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme nustatytų pajamų ir turto dydžių, ir, pagal Lietuvos Respublikos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymą, teikiant finansinę paskatą jaunoms šeimoms, įsigyjančioms pirmąjį būstą Lietuvos Respublikos regionuose.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis 2019 metais valstybės pagalba apsirūpinant būstu buvo suteikta 3061 asmeniui ir šeimai (13 proc. daugiau nei 2018 m. ir 66 proc. daugiau nei 2017 m.)

Nors yra žengti pirmieji žingsniai mažinant aukštą skurdo lygį ir pajamų nelygybę, tačiau šaliai dar reikia daug nuveikti, kad ji priartėtų prie ES vidutinių socialinės apsaugos lygių. Ši nuostata pažymėta ir Europos Tarybos 2019 m. birželio 5 d. rekomendacijoje dėl 2019 m. Lietuvos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Lietuvos stabilumo programos (tiksliai rekomendacija nurodyta poskyryje „Išmokos vaikams“). 2019 m. šalies ataskaitos D priede vienas iš penkių politikos tikslų – socialiai atsakingesnė Europa, įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį. Minėtame priede aiškiai nurodoma, kad privalo būti „nustatyti svarbūs prioritetiniai investicijų poreikiai susiję su būtinybe skatinti aktyvią įtrauktį, didinti įsidarbinimo galimybes ir spręsti materialinio nepritekliaus problemą teikiant pagalbą maistu ir pagrindinę materialinę pagalbą, įskaitant paramos priemones, ir konkrečiai:

- remti integruotą aktyvią įtrauktį, įtraukiant pilietinę visuomenę ir vietos bendruomenes;
- didinti pažeidžiamų grupių informavimo veiklą, šalinti socialinės integracijos ir integracijos į darbo rinką kliūtis ir atsižvelgti į konkrečius slaugytojų poreikius;
- mažinti benamystę ir gerinti galimybes gauti socialinį būstą, be kita ko, pasitelkiant infrastruktūrą“.

Kartu reikia atkreipti dėmesį, kad asmenys, gyvenantys nepritekliuje ir socialinėje atskirtyje vis dar itin stipriai stigmatizuojami, t. y., kaltinami, gėdinami ir išstumiami iš įprasto visuomenės gyvenimo.

Empatijos, tolerancijos ir socialinio solidarumo trūkumas šios tikslinės grupės atžvilgiu vis dar giliai egzistuojanti problema, todėl skurdas žaloja ne tik nepasiturinčius, o suskaldo ir neigiamai įtakoja visą visuomenę.

MNM programos pagrindinis tikslas prisidėti prie materialinio nepritekliaus mažinimo itin mažas pajams turintiems asmenims, leidžiant jiems sutaupyti bent dalį lėšų maisto produktams ar higienos prekėms įsigyti, kuriuos jie galėtų panaudoti kitiems būtiniesiems savo poreikiams tenkinti, kaip pavyzdžiui, apsimokėti sąskaitas, įsigyti vaistų ir pan. Labai svarbios papildančios priemonės, kurios taip pat turi prisidėti prie asmens galimybių sugrįžti į socialinį gyvenimą ir (ar) darbo rinką.

Regionų ypatumai

Viena svarbiausių sumanaus valdymo srities pokyčių iniciatyvų, numatytų Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ – užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę ir įsidarbinimo galimybes visos šalies gyventojams, nesvarbu, kur asmens gyvenamoji vieta. Skirtumai jaučiasi ne tik tarp regionų, bet dideli skirtumai egzistuoja ir pačių regionų viduje tarp atskirų jo savivaldybių. Įdomu tai, kad iš 60 šalies savivaldybių pusė visų Lietuvos dirbančiųjų yra šešiose savivaldybėse – Vilniaus mieste ir rajone, Kauno mieste ir rajone, Klaipėdos mieste bei Šiaulių mieste. Ir būtent pajamų augimas čia labiausiai lemia šalies darbo užmokesčio tendencijas. Iš didžiųjų savivaldybių Vilniaus miestas ir toliau išlieka vidutinių draudžiamųjų pajamų lyderis. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis 2019 m. vidutinės pajamos Vilniaus mieste siekė 1490 eurų, kai palyginti, Kauno mieste ir rajone maždaug 1250 eurų, Klaipėdoje – 1180 eurų, o Šiauliuose – 1000 eurų. Dar didesni pajamų skirtumai tarp sostinės ir periferinių regionų, pvz., Šalčininkų, Skuodo, Vilkaviškio, Kelmės, Pagėgių, Kalvarijos savivaldybėse vidutinės darbo pajamos svyruoja apie 900 eurų ir yra kone 40 proc. mažesnės nei Vilniuje.

Subalansuota regionų plėtra siejama su gyventojų poreikius bei lūkesčius atitinkančia gyvenamąja aplinka. Itin didelę reikšmę turi demografinės aplinkybės – gyventojai sensta, jaunimas telkiasi aplink ekonominius centrus, tačiau nebūtinai juose pačiuose (išskyrus Vilnių). Tai lemia, kad vienu metu Lietuva patiria išsyk dviejų problemų – gyventojų skaičiaus mažėjimo tam tikruose regionuose ir chaotiškos miestų plėtros (suburbanizacijos) – neigiamus padarinius. Kitaip nei kiti socioekonominiai rodikliai, kurie savo pobūdžiu cikliški, demografinio senėjimo skirtumai didėja nuolat ir nuosekliai (vertinant amžiaus medianą, senėjimo indeksą).

2016 m. sausio 6 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 5 „Dėl Sostinės regiono ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regiono sudarymo“ buvo sudaryti du regionai: Sostinės regionas iš Vilniaus apskrities savivaldybių bei Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas iš Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių ir Utenos apskričių.

Atskirtis ir nepriteklis visus žmones paliečia vienodai, nepaisant, kurioje Lietuvos vietoje jie gyventų. Atrodytų, kad Sostinės regione daugiau galimybių ir su skurdu bei atskirtimi yra lengviau susidoroti, tačiau, vertinant Sostinės regioną tikslinės grupės atžvilgiu, svarbu pažymėti, kad kalbame apie žmones su itin mažomis pajamomis arba jų neturėjimu, taip pat sostinėje (Vilniaus mieste) yra kaip niekur kitur aktuali benamystės problema. Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis socialinę paramą gavo 56039 socialinės pinigines paramos gavėjai (arba 2,01 proc. Lietuvos gyventojų), iš jų – 11040 asmenų gyvenančių Sostinės regione, pavyzdžiui, Vilniaus mieste – 5581 asmuo arba 0,99 proc. Vilniaus miesto gyventojų; Šalčininkų rajone – 998 asmenys arba 3,27 proc. šio rajono gyventojų. EPLSAF paramą per tą patį laikotarpį gavo 183411 asmenų arba 6,56 proc. Lietuvos gyventojų, iš jų – 32836 asmenys gyvenantys Sostinės regione, pavyzdžiui, Vilniaus mieste – 9085 asmenys arba 1,61 proc. Vilniaus miesto gyventojų; Šalčininkų rajone – 4715 asmenų arba 15,45 proc. šio rajono gyventojų. Ši statistika parodo, kad regioniškas labiausiai skurstantiems asmenims neturi užkirsti kelio gauti MNM paramą. Tuo labiau COVID-19 pandemijos padariniai bus ilgalaikiai ir ypatingai neigiamai paveikę ne tik žmonių finansinį gerbūvį, bet ir jų psichologinę bei fizinę būklę. 2014–2020 m. EPLSAF programavimo laikotarpiu tikslinės grupės asmenims parama teikiama tokiomis pačiomis sąlygomis ir aplinkybėmis, įvertinus tik jų turimas vidutines mėnesines pajamas, neišskiriant paramos gavėjų pagal regionišumą, lytį, rasę, tikėjimą, amžiaus grupę ir pan.

Sukaupta patirtis

MNM programos įgyvendinimo aprėptyje labai svarbu užtikrinti jos lėšomis remiamų papildančių veiklų sinergiją su kitų ES ir nacionalinių finansavimo šaltinių remiamomis veiklomis. Viena MNM programa pati savaime nebus efektyvi mažinant skurdą ir socialinę atskirtį, jeigu žmogus negaus viso jam būtino paslaugų paketo, finansuojamų iš kitų šaltinių, ypač ESF. Siekiant įgalinti visas priemones, kurios gali padėti žmogui sugrįžti į aktyvų ir pilnavertį socialinį gyvenimą, būtinas bendradarbiavimas tarp skirtingų institucijų, todėl reikia užtikrinti glaudų kontaktą tarp atsakingų už skirtingus finansinius instrumentus institucijų, savivaldybių administracijų/organizacijų partnerių ir socialinių partnerių.

2018 m. vykdant struktūrinį EPLSAF tikslinės grupės vertinimą nepriklausomi vertintojai teikė išvadas, kad EPLSAF parama maisto produktais ir higienos priemonėmis labiausiai skurstantiems asmenims yra

reikalinga. Dauguma EPLSAF projektų partnerių (87 proc.) ir paramos gavėjų (86 proc.) apklausoje teigė, kad parama yra labai naudinga arba naudinga tikslinei grupei. Parama turi teigiamą poveikį paramos gavėjų namų ūkiams: dauguma (58 proc.) apklaustų paramos gavėjų teigė, kad jų namų ūkio padėtis dėl paramos maisto produktais pasikeitė į teigiamą pusę. Paramos poveikis individo lygiu skiriasi: daliai gyventojų parama maistu yra reikalinga kaip prasimaitinimo priemonė, kitai daliai – tai būdas perskirstyti pajamas, sutaupyti pinigų maistui skiriant kitoms būtiniausioms reikmėms. Vertinant intervencijos tinkamumą veiksmų programos tikslams, vertintojai nurodė, kad programa prisideda prie tikslinės grupės padėties pagerinimo, tačiau būtina efektyviau įgyvendinti papildančias priemones. Taip pat svarbu siekti sinergijos ir papildomumo su kitomis priemonėmis, sumažinti distanciją tarp nedirbančių, ypač ilgalaikių bedarbių, ir darbo rinkos, paskatinti skurstančius surasti darbą ir išsilaikyti darbo rinkoje, užtikrinti vaikų gerovę ir socialinį aktyvumą, padidinti viešųjų paslaugų prieinamumą. Vertinimo metu atkreiptas dėmesys į tai, kad papildančias priemones reikėtų finansuoti ne tik labai ribotomis MNM programos lėšomis, tačiau ir kitų finansavimo šaltinių lėšomis, pavyzdžiui, šiam tikslui skiriant dalį ESF+ lėšų, finansuojant projektus, skirtus MNM paramos gavėjams.

Būtina pažymėti, kad MNM programos lėšomis finansuojamos veiklos (kaip ir EPLSAF parama) yra reikšmingos, nes Lietuvoje nėra tiek daug finansavimo šaltinių, kurie būtų nukreipti būtent į mažiausias pajamas turinčius asmenims.

2014–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje EPLSAF parama labiausiai skurstantiems gyventojams buvo teikiama tiesiogiai, t. y. paskirtajam projekto vykdytojui centralizuotai perkant maisto produktus ir higienos prekes bei organizacijoms partnerėms juos paskirstant ir išdalijant tikslinės grupės atstovams. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, EPLSAF lėšomis finansuotus projektus vykdė Europos socialinio fono agentūra, turinti didelę patirtį ESF finansuojamų projektų planavime ir administravime, tuo tarpu visos savivaldybių administracijos (60) ir 2 NVO – „Maisto bankas“ ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija projektuose atliko organizacijų partnerių vaidmenį. Pusė savivaldybių administracijų visas projekto veiklas vykdė savarankiškai, tuo tarpu kita pusė savivaldybių administracijų bendradarbiavo su NVO, t. y. prieš kiekvieną dalijimą nusiūsdavo galutinių paramos gavėjų sąrašus NVO darbuotojams, kurie buvo atsakingi už EPLSAF paramos skirstymą atitinkamoje savivaldybėje. Taip pat svarbu paminėti, kad Lietuvoje savivaldybių administracijos, dalyvaudamos EPLSAF finansuojamų projektų įgyvendinime, reikšmingai prisidėjo ne tik žmogiškaisiais resursais (socialiniais darbuotojais) įgyvendinant EPLSAF projektus, bet ir nuosavomis lėšomis, nes administravimui, sandėliavimui ir transportavimui EPLSAF skirtų lėšų nepakako.

2021–2027 m. programavimo laikotarpis

Vadovaujantis ESF+ reglamento 19 str. 2 d. MNM programos parama gali būti teikiama:

- 1) tiesiogiai, t. y. įsigyjant maisto produktus ir būtinojo vartojimo prekes viešųjų pirkimų būdu;
- 2) netiesiogiai, t. y. naudojant elektronines korteles ar čekius.

2014-2020 m. laikotarpiu Lietuvoje EPLSAF parama labiausiai skurstantiems gyventojams buvo teikiama tik tiesiogiai, t. y. projekto vykdytojui centralizuotai viešųjų pirkimų būdu perkant maisto produktus ir higienos prekes (toliau kartu – parama) bei organizacijoms partnerėms juos paskirstant ir išdalijant tikslinės grupės atstovams dalijimo punktuose ar centriniuose sandėliuose.

2021-2027 m., atsižvelgiant į tai, kad didžiojoje dalyje Lietuvos savivaldybių veikia socialinių kortelių sistema (t. y., asmenims, patiriantiems socialinę riziką, į socialines korteles pervedamos visos ar dalis paskirtų išmokų vaikams ir socialinės pašalpos lėšų, už kurias galima nusipirkti maisto ar būtinų prekių parduotuvėse, taikant apribojimus), todėl planuojama pasinaudoti egzistuojančia savivaldybių administracijų sukaupta patirtimi ir, nekuriant naujo modelio, pritaikyti jį MNM programos įgyvendinimui.

Tam, kad būtų sėkmingai pasiruošta artėjančiam 2021-2027 m. programavimo laikotarpiui, kuris atlieptų tikslinės grupės poreikius, mažiausiai stigmatizuotų paramą gaunančių asmenis, būtų efektyvesnis ir labiau priimtinas projektų partneriams – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija vykdė išankstinį 2021-2027 m. programavimo laikotarpio vertinimą.

Atsižvelgiant į partnerių sukaupią patirtį ir išorinio vertinimo rezultatus, Lietuva naujame programavimo laikotarpyje MNM programos lėšas nepsitursintiems asmenims perves į socialines ar kitas joms

lygiavertes korteles (toliau – socialinės kortelės).

Galimybė dalyvauti visiems suinteresuotiems subjektams

Siekiant užtikrinti kuo platesnį prekybos tinklą, prekybos centrų, parduotuvių (toliau – parduotuvės) dalyvavimą, vadovaujančioji institucija nacionaliniuose teisės aktuose sudaro atitinkamas sąlygas: visiems suinteresuotiems rinkos dalyviams taikomos tos pačios, iš anksto nustatytos minimalios tinkamumo sąlygos; yra aiškiai iškomunikuota apie siekį sudaryti bendradarbiavimo sutartis su visomis parduotuvėmis (jos tarpusavyje nesivaržo); visą projekto įgyvendinimo laikotarpį parduotuvės gali prisijungti bet kuriuo momentu, kai tik atitinka minimalius tinkamumo reikalavimus. Patys nepasiturintys asmenys sprendžia (pagal pageidavimą ar jo gyvenamojoje vietovėje esantį pasirinkimą), kurioje parduotuvėje jie norės įsigyti produktus ir prekes. To paties tinklo parduotuvėse asmuo gali apsipirkti visoje Lietuvoje. Parduotuvės atsakingos už socialinių kortelių pagaminimą, išdavimą ir aptarnavimą.

Tinkamas produktų ir prekių pasirinkimas

Asmenims suteikiama teisė rinktis bet kuriuos maisto produktus ir būtinojo vartojimo prekes, išskyrus tabako gaminius, alkoholinius gėrimus ir loterijos bilietus. 2014-2020 m. EPLSAF įgyvendinimo laikotarpiu partneriai papildančių priemonių dėka daug investavo į tikslinės grupės sąmoningumą, kompetencijų didinimą organizuodami įvairius mokymus ir kursus apie sveiką mitybą, maisto ruošimą, riboto biudžeto planavimą ir pan. Tačiau pradėjus įgyvendinti MNM programą ir toliau dalis papildančioms veikloms skiriamų lėšų bus nukreiptos į tikslinės grupės mokymus, pvz., kaip tinkamai naudotis socialinėmis kortelėmis ir jų teikiamais privalumais; kaip tinkamai pasirinkti sveikus ir kokybiškus produktus; kaip racionaliai susiplanuoti pirkinį krepšelį taupant nuvykimo lėšas, laiką apsipirkimui ir pan.

Mobilumo problemos sprendimas

Galutiniams paramos gavėjams, gyvenantiems atokiai, turintiems judėjimo negalią ir kitokių mobilumo problemų, kurios trukdo pasiekti prekybos vietas, apsipirkti naudojant socialines korteles padės šeimos nariai, kiti artimieji arba socialiniai darbuotojai. Taip pat projekto partneriai papildančių priemonių pagalba gali organizuoti pavėžėjimo paslaugas (jeigu būtina, kartu su socialinio darbuotojo ar savanorio pagalba).

Maisto donacijos labiausiai skurstantiems asmenims

Atsižvelgiant į tai, kad nepasiturintys asmenys yra įpratę periodiškai gauti EPLSAF lėšomis įsigytus ilgo galiojimo maisto produktus, todėl yra sudaroma galimybė MNM programos lėšomis taip pat finansuoti maisto donacijas (Reglamento (ES) 2021/1057 22 str. 1 dalies (d) punktas), kurias nepasiturintiems asmenims dalins MNM programos projektų partneriai.

Maisto donacijas galės vykdyti tik projekto vykdytojo atrinktos organizacijos (pvz., labdaros ir paramos fondai, asociacijos, religinės bendruomenės, bendrijos ir pan.). Organizacijos, atsakingos už maisto donacijų dalijimą nepasiturintiems asmenims turi atitikti joms keliamą reikalavimą, t. y. turi turėti patirties surenkant besibaigiančio galiojimo produktus, juos sandėliuojant, rūšiuojant ir paskirstant nepasiturintiems asmenims ir (ar) organizacijoms, kurios rūpinasi tokių asmenų maitinimu (pvz., labdaros valgykloms) ir (ar) apgyvendinimu (pvz., nakvynės namams), ir (ar) patirties surenkant maisto produktus paramos akcijų metu, juos transportuojant, sandėliuojant ir atiduodant nepasiturintiems asmenims ir (ar) kitoms organizacijoms, kurios rūpinasi tokių asmenų maitinimu.

Tiklas, kad asmuo atvykęs pasiimti maisto donacijų galėtų pats pasirinkti norimų besibaigiančio (įskaitant ir paskutinės dienos) galiojimo maisto produktų iš esamo surinkto asortimento.

Daugiau informacijos MNM programos 1 priedėlyje.

1. Programos strategija. pagrindiniai uždaviniai ir politinės priemonės

1 lentelė

Politikos tikslas arba konkretus TPF tikslas	Konkretus tikslas arba specialus prioritetas *	Pagrindimas (santrauka)
<p>4. Socialiai atsakingesnė ir įtraukesnė Europa, įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį</p>	<p>MD13. Parama labiausiai nepasiturintiems asmenims pagal ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte nustatytą konkretų tikslą (ESO.4.13)</p>	<p>2019-2020 m. Tarybos pateiktoje rekomendacijoje Lietuvai yra nurodoma mažinti pajamų nelygybę, skurdą ir socialinę atskirtį, be kita ko, gerinant mokesčių ir socialinių išmokų sistemos struktūrą. Kaip nurodyta MNM programos 1 skyriuje, beveik 8 proc. Lietuvos gyventojų vis dar gyvena žemiau absoliutaus skurdo ribos. Dėl COVID-19 pandemijos pajamų nelygybės aspektas tapo dar aktualesnis, o nepalanki situacija pirmiausiai paliečia labiausiai nepasiturinčius asmenis. 2014-2020 m. programavimo laikotarpiu vienas iš pagalbinių mechanizmų materialiniam Lietuvos gyventojų nepritekliui mažinti ir jų gyvenimo kokybei gerinti yra EPLSAF parama maisto produktais, higienos prekėmis bei papildančiomis veiklomis, teikiant įvairias reikalingas paslaugas labiausiai skurstantiems asmenims. EPLSAF parama nuo pat 2014 m. pradžios buvo svarbi pačias žemiausias pajamas turintiems gyventojams, o jos poreikis COVID-19 pandemijos atveju tapo itin reikšmingas. Jos reikšmingumas ir svarba taip pat nurodyti šios programos skiltyje „Sukaupta patirtis“, net ir 2019 m. Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje pažymėta, kad kol kas nenustatyta, kiek EPLSAF parama prisideda mažinant skurdą, nepaisant to, parama yra vertinga. Siekiama, kad MNM programos lėšomis 2021-2027 m. programavimo laikotarpiu būtų tęsiamas pagalbos teikimas itin mažas pajamas turintiems asmenims, sudarant jiems galimybes tenkinti bent</p>

Politikos tikslas arba konkretus TPF tikslas	Konkretus tikslas arba specialus prioritetas *	Pagrindimas (santrauka)
		<p>pačius minimaliausius kasdienius poreikius. MNM programos paramos teikimas itin sunkiai gyvenantiems asmenims bus užtikrinamas taikant e.sistemos modelį. Tikimasi, kad elektroninės kortelės gali padėti sumažinti skurstančių gyventojų stigmatizaciją, suteikti jiems daugiau orumo įgalinant juos pačius priimti sprendimus dėl norimų įsigyti maisto produktų ir (ar) higienos prekių, o MNM įgyvendinimo mechanizmas lankstesnis ir efektyvesnis, suteikiantis daugiau dėmesio skirti papildančioms priemonėms.</p>

* Specialūs prioritetai pagal ESF+ reglamentą

2. Prioritetai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 2 dalis ir 22 straipsnio 3 dalies c punktas.

2.1. Prioritetai, nesusiję su technine parama

2.1.1. Prioritetas: 4. Socialiai atsakingesnė Europa (Parama labiausiai nepasiturintiems asmenims pagal ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte nustatytą konkretų tikslą (ESO.4.13))

2.1.1.2. Konkretus tikslas: ESO4.13. Materialinio nepritekliaus mažinimas

2.1.1.2.1. Fondų intervencinės priemonės

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalis ir ESF+ reglamento 20 straipsnis ir 23 straipsnio 1 ir 2 dalys.

Paramos rūšys

Paramos rūšys

LT įgyvendindama MNM programą prisideda prie produktų ir prekių materialinio nepritekliaus mažinimo. Abi nepritekliaus rūšys bus įgyvendinamos per socialines korteles (toliau - kortelės).

Siekiant išsiaiškinti kortelių pritaikomumo galimybes ir projekto partnerių pasirengimą, vykdyta partnerių apklausa, kurios rezultatai parodė, kad kortelės gali prisidėti prie nepasiturinčių stigmatizacijos eliminavimo, suteikiant galimybę jaustis laisviems savo sprendimuose, skatinant savarankiškumą.

Už bendradarbiavimo sutarčių pasirašymą su kortelių sistemoje dalyvaujančiomis parduotuvėmis, bendradarbiavimą su partneriais atsakingas projekto vykdytojas (PV). PV kartu su partneriais užtikrina, kad MNM programos lėšos nustatytu periodiškumu būtų pervedamos asm. į korteles, nustatant apribojimus alkoholiui, loterijos bilietams, tabakui ir dovanų kortelėms.

Tikslinei grupei lėšos pervedamos iki 4 kartų per metus (kartą į ketv.). Pervestos lėšos turi būti išnaudotos iki jų pabaigos, kitaip, parduotuvės turės jas pervedti atgal į projekto sąskaitą. Tikimasi, kad kasmet kortelėmis pasinaudos iki 250000 asm.

Maisto donacijas nepasiturintis asmuo turi teisę gauti iki 4 kartų per metus (~ 5 kg / ketv.). Donacijas turėtų gauti tie patys labiausiai nepasiturintys, gaunantys korteles. Prioritetas turėtų būti skirtas senjorams, neįgaliesiems, daugiavaikėms šeimoms bei asm. vieniems auginantems vaikus. Siekį gauti donaciją turi išreikšti pats asm., nes jis gali pasirinkti gauti tik kortelę (t. y., asmens apsisprendimas), jeigu dėl tam tikrų priežasčių jis donacijos gauti nenori, pvz., stigma ateiti jos atsiimti, nenoras gauti besibaiginačio ir (ar) paskutinės dienos galiojimo produktų ir pan.

Papildančios priemonės (PP) teikiamos atsižvelgiant į vadovaujančiosios institucijos rekomendacijas, tikslinės grupės poreikius, siekiant sinergijos su kt. ES fondų, ypač ESF veiklomis, taip pat papildomumo su nac. priemonėmis. PP teikia projekto partneriai. PP nepasiturintiems teikiamos nuolatos ir neatlygintinai. Vykdam PP bus orientuojamasi ne tik į konsultacijas / mokymus / kursus, bet, kad jos padėtų asm. pasiekti kt. paslaugas, finansuojamas ESF ir kt. finansavimo šaltinių.

Žr. 1 sk. „Programos strategija“ poskyryje „2021-2027 metų programavimo laikotarpis“.

Pagrindinės tikslinės grupės

Siekiant užtikrinti, jog būtų užkirstas kelias bet kokios formos diskriminacijai (lyties, etninės, religijos, seksualinės, negalios, amžiaus ir pan.) pasirinktas pagrindinis tikslinės grupės tinkamumo nustatymui kriterijus – *asmens ir (ar) su juo bendrai gyvenančių asmenų vidutinės mėnesinės pajamos* (kartu vertinamas ir turimas turtas), kurios vertinamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu (toliau – Piniginės paramos įstatymas).

Nustatant MNM tikslinę grupę, remiamasi socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu tvirtinamu *minimaliu vartojimo poreikių dydžiu* (toliau – MVPD). MVPD apskaičiuojamas pagal minimalaus maisto produktų rinkinio struktūrą, vidutinėmis mėnesio mažmeninėmis maisto prekių kainomis, metinės infliacijos ateinančių metų prognoze ir namų ūkių biudžetų tyrimo duomenimis. Asmenys, kurių mėnesinės pajamos yra mažesnės už atitinkamų metų MVPD, turėtų gauti MNM programos paramą. Savivaldybių administracijos, esant pagrįstam jų nustatytam poreikiui, pvz., daugiavaikės šeimos, vieniši tėvai, auginantys vaikus, senjorai ir kt., gali MNM paramą skirti asmenims, kurių pajamos viršija MVPD.

Asmuo, norintis gauti paramą, turi kreiptis į savo gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją arba seniūniją ir užpildyti prašymą (prašymas pildomas vieneriems kalendoriniams metams). Prašymo forma yra tvirtinama socialinės apsaugos ir darbo ministro. Siekiant palengvinti MNM paramos gavimą tikslinei grupei, siekiama nustatyti minimalius reikalavimus paramai gauti.

Nacionalinių ar regioninių paramos schemų aprašymas

Vienas pagrindinių piniginės soc. paramos tikslų – padėti tenkinti būtiniausius poreikius tiems žmonėms, kurių gaunamos pajamos yra nepakankamos, o gebėjimas pasirūpinti savimi dėl objektyvių, nuo jų nepriklausančių priežasčių, yra ribotas.

Bendrai ir vieniems gyvenantiems nepasiturintiems pagal Piniginės paramos įstatymą skiriama piniginė soc. parama:

- soc. pašalpa;
- būsto šildymo, geriamo ir karšto vandens išlaidų kompensacijos.

Dėl soc. pašalpos ir kompensacijų bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo (toliau – asmenys) turi kreiptis į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba savivaldybės, kurios teritorijoje yra įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, administraciją, o jei asmenys gyvenamosios vietos neturi ir neįtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, – į savivaldybės, kurios teritorijoje faktiškai gyvena, administraciją.

Būstą nuomojantys asmenys dėl piniginės soc. paramos kreipiasi į savivaldybės, kurios teritorijoje yra nuo nuomojamas būstas, administraciją.

Duomenis apie besikreipiančius asmenis savivaldybės darbuotojai suveda į Socialinės paramos šeimai informacinę sistemą (SPIS).

Siekiant paremti šeimas, auginančias mokyklinio amžiaus vaikus, priimtas Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymas, kuriame nustatomos dvi soc. paramos mokiniams rūšys:

- mokinių nemokamas maitinimas;
- parama mokinio reikmenims įsigyti.

Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymas nustato vienkartinės ir periodinės išmokas, užtikrinančias finansinę paramą šeimoms, auginančioms vaikus ar įvaikius, ir vaikams, netekusiems tėvų globos, jų dydžius, asmenų, turinčių teisę gauti išmokas, kategorijas, šių išmokų skyrimo ir mokėjimo sąlygas, tvarką ir finansavimą.

Daugiau informacijos apie nacionalines paramos rūšis galima rasti šios programos 1 skyriaus poskyryje *Nacionalinės skurdo mažinimo priemonės*.

Veiksmų atrankos kriterijai

Veiksmų kategorijos

1) Projektų sutarčių išlaidos:

- bendradarbiavimo sutartys tarp projekto vykdytojo ir parduotuvių (t. y., lėšų pervedimas į socialines korteles);
- maisto donacijų labiausiai skurstantiems asmenims išlaidos (transportavimas, sandėliavimas, administravimas ir kt.);
- papildančių priemonių organizavimas ir teikimas tikslinei grupei.

2) Techninės paramos sutarčių išlaidos:

- atsakingų institucijų darbo užmokestis;
- tyrimai / vertinimai;
- mokymai / patirties mainai / seminarai ir pan.;
- komandiruotės;
- patikros vietose;
- IT sistemos kūrimas, diegimas, vystymas ir priežiūra;
- įrangos įsigijimas, ilgalaikio turto nuoma;
- viešinimas ir komunikacija;
- kita.

Atrankos procedūros

MNM programa įgyvendinama per finansuojamus projektus. Projektų atrankos būdas – projektų planavimas. MNM programos finansavimas skiriamas projektų vykdytojui, įtrauktam į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą.

Už pateiktų paraiškų tinkamumo finansuoti vertinimą yra atsakinga tarpinė institucija. Galutinį sprendimą dėl finansavimo skyrimo priima vadovaujanti institucija, atsižvelgdama į tarpinės institucijos pateiktą vertinimo ataskaitą. Išsami projektų atrankos procedūra yra aprašoma Projektų administravimo taisyklėse.

1) Projekto sutarčių išlaidos

Bendradarbiavimo sutarčių su parduotuvėmis pasirašymas ir jų administravimas

Vadovaujanti institucija ministro įsakymu nustato minimalius tinkamumo reikalavimus bendradarbiavimo sutarčių sudarymui su parduotuvėmis. Projekto vykdytojas vadovaudamasis minimaliais tinkamumo reikalavimais viešai paskelbia sąlygas parduotuvėms, kad jos galėtų užpildyti ir pateikti paraiškas dėl dalyvavimo bendradarbiavimo sutarčių įgyvendinime gaminant, išduodant ir aptarnaujant socialines korteles.

Nuo kvietimo paskelbimo teikti pasiūlymus bendradarbiauti iki bendradarbiavimo sutarties pasirašymo gali praeiti iki 4 mėn. Projekto vykdytojas gavęs parduotuvių paraiškas turi peržiūrėti jų atitiktį minimaliems tinkamumo reikalavimams ir su tomis parduotuvėmis, kurios atitinka nustatytus reikalavimus pasirašo bendradarbiavimo sutartis. Sutartys galioja viso projekto įgyvendinimo laikotarpiu. Naujos parduotuvės turi teisę teikti paraiškas bendradarbiauti bet kuriuo metu, kai tik jos atitinka minimalius tinkamumo reikalavimus.

Maisto donacijų labiausiai skurstantiems asmenims įgyvendinimas

Vadovaujanti institucija nustato reikalavimus maisto donacijų vykdymui Projektų administravimo taisyklėse. Projekto partnerius maisto donacijų veiklai vykdyti atrenka projekto vykdytojas. Už maisto donacijas su projekto partneriais atsiskaitoma pagal fiksuotąjį vieneto įkainį (daugiau MNM programos 1 priedėlyje).

Papildančių priemonių įgyvendinimas

Papildančias priemones teikia partneriai viso projekto įgyvendinimo metu. Tikslinė grupė papildančias priemones gauna neatlygintinai.

2) Techninės paramos sutarčių išlaidos

Techninės paramos veiksmus atrenka vadovaujanti institucija atsižvelgdama į ES reglamentų nuostatas. Vadovaujanti institucija pasirašo sutartį su tarpine institucija dėl techninės paramos lėšų naudojimo.

Bendri kriterijai veiksams pagal ESF+ reglamentą

- atitiktis išlaidų tinkamumui kaip numatyta 21 ir 22 straipsniuose (išskyrus techninės paramos prioritetą žr. 2.2 skyriaus aprašymą)
- atitiktis principams numatytiems 19 straipsnyje
- atitiktis MNM programos intervencijos sričiai.

2.1.1.2.2. Rodikliai

2 lentelė. Įgyvendinimo rodikliai

Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCO01	Bendra paskirstyto maisto ir prekių piniginė vertė	eurai
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCO01	Bendra paskirstyto maisto ir prekių piniginė vertė	eurai

3 lentelė. Rezultatų rodikliai

Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regionų kategorija	Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pamatinė reikšmė	Ataskaitiniai metai	Duomenų šaltinis	Pastabos
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR19	Galutinių gavėjų, kurie gauna naudą iš čekių ir (arba) kortelių, skaičius	asmenys	35 878,00	2021	Socialinės paramos šeimai informacinė sistema (SPIS)	Planuojama, kad faktinė reikšmė bus didesnė nei pamatinė reikšmė.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR22	65 metų ir vyresnių galutinių gavėjų skaičius	asmenys	3 660,00	2021	SPIS	Planuojama, kad faktinė reikšmė bus didesnė nei pamatinė reikšmė.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR23	Moterų skaičius	asmenys	18 547,00	2021	SPIS	Planuojama, kad faktinė reikšmė bus didesnė nei pamatinė reikšmė.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR24	Neįgaliųjų galutinių gavėjų skaičius	asmenys	4 331,00	2021	SPIS	Planuojama, kad faktinė reikšmė bus didesnė nei pamatinė reikšmė.
4	ESO4.13	ESF+	Labiau išsivystę	EMCR27	Benamių galutinių gavėjų arba galutinių gavėjų, susiduriančių su atskirtimi būsto srityje, skaičius	asmenys	42,00	2021	SPIS	Planuojama, kad faktinė reikšmė bus didesnė nei pamatinė reikšmė.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR19	Galutinių gavėjų, kurie gauna naudą iš čekių ir (arba) kortelių, skaičius	asmenys	159 804,00	2021	SPIS	Planuojama, kad faktinė reikšmė bus didesnė nei pamatinė reikšmė.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR22	65 metų ir vyresnių galutinių gavėjų skaičius	asmenys	20 745,00	2021	SPIS	Planuojama, kad faktinė reikšmė bus didesnė nei pamatinė reikšmė.

4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR23	Moterų skaičius	asmenys	101 267,00	2021	SPIS	Planuojama, kad faktinė reikšmė bus didesnė nei pamatinė reikšmė.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR24	Neįgaliųjų galutinių gavėjų skaičius	asmenys	24 028,00	2021	SPIS	Planuojama, kad faktinė reikšmė bus didesnė nei pamatinė reikšmė.
4	ESO4.13	ESF+	Mažiau išsivystę	EMCR27	Benamių galutinių gavėjų arba galutinių gavėjų, susiduriančių su atskirtimi būsto srityje, skaičius	asmenys	180,00	2021	SPIS	Planuojama, kad faktinė reikšmė bus didesnė nei pamatinė reikšmė.

2.2. Techninės paramos prioritetas

3. Finansavimo planas

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies g punkto i, ii ir iii papunkčiai, 112 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys ir 14, 26 bei 26a straipsniai.

3.1. Perkėlimai ir įnašai (1)

Nuoroda: BNR 14, 26, 26a ir 27 straipsniai

Programos pakeitimas, susijęs su	☐ įnašas į programą „InvestEU“
	☐ perkelti lėšas į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemones
	☐ perkelti lėšas tarp ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus
	☐ Fondai, padedantys siekti Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 3 dalyje nustatytų tikslų

(1) „Taikoma tik programų daliniams pakeitimams pagal 14, 26 ir 26a straipsnius, išskyrus papildomus perkėlimus į TPF pagal BNR 27 straipsnį. Lėšų perkėlimai nedaro poveikio metiniam finansinių asignavimų paskirstymui DFP lygmeniu valstybei narei.

15A lentelė. Įnašas į programą „InvestEU“* (suskirstymas pagal metus)

Įnašas (iš ko)		Įnašas (kam)	Skirstymas pagal metus							
Fondas	Regionų kategorija	Programos „InvestEU“ langas	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso

* Kiekvieno naujo prašymo skirti įnašą atveju programos pakeitime nurodoma visa kiekvienų metų suma pagal fondą ir pagal regiono kategoriją.

15B lentelė. Įnašai į programą „InvestEU“ (suvestinė)

Fondas	Regionų kategorija	Tvari infrastruktūra a)	Inovacijos ir skaitmeninė pertvarka b)	Mažos ir vidutinės įmonės c)	Socialinės investicijos ir įgūdžiai d)	Iš viso e = a+b+c+d
Iš viso						

* Suvestinės visų įnašų, atliktų pagal programos dalinius pakeitimus programavimo laikotarpiu, sumos. Kiekvieno naujo prašymo skirti įnašą atveju programos daliniame pakeitime nurodoma visa kiekvienų metų suma pagal fondą ir pagal regiono kategoriją.

Pagrindimas, atsižvelgiant į tai, kaip tomis sumomis prisidedama prie programoje pasirinktų politikos tikslų įgyvendinimo laikantis Reglamento dėl programos „InvestEU“ 10 straipsnio 1 dalies

--

16A lentelė. Perkėlimai į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemones (suskirstymas pagal metus)

Perkeliamos sumos iš		Perkeliamos sumos į	Skirstymas pagal metus							
Fondas	Regionų kategorija	Priemonė	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso

16B lentelė. Perkėlimai į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemones* (suvestinė)

Fondas	Regionų kategorija	Iš viso
Iš viso		

* Suvestinės visų perkėlimų, atliktų pagal programos dalinius pakeitimus programavimo laikotarpiu, sumos. Kiekvieno naujo prašymo perkelti išteklius atveju programos daliniame pakeitime nurodoma visa kiekvienais metais perkeliama suma pagal fondą ir pagal regionų kategoriją.

Perkėlimai į tiesiogiai arba netiesiogiai valdomas priemones – pagrindimas

--

17A lentelė. Lėšų perkėlimas tarp ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus (suskirstymas pagal metus)

Perkeliamos sumos iš		Perkeliamos sumos į		Skirstymas pagal metus							
Fondas	Regionų kategorija	Fondas	Regionų kategorija	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso

* Perkėlimas į kitas programas. Perkėlimai tarp ERPF ir ESF+ gali būti atliekami tik toje pačioje regionų kategorijoje

17B lentelė. Lėšų perkėlimas tarp ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus (suvestinė)

	ERPF			ESF+			CF	EJRŽAF	PMIF	VSF	SVVP	Iš viso
	Labiau išsivystę	Pereinamasis laikotarpis	Mažiau išsivystę	Labiau išsivystę	Pereinamasis laikotarpis	Mažiau išsivystę						
Iš viso												

* Suvestinės visų perkėlimų, atliktų pagal programos dalinius pakeitimus programavimo laikotarpiu, sumos. Kiekvieno naujo prašymo perkelti išteklius atveju programos daliniame pakeitime nurodoma visa kiekvienais metais perkeliama suma pagal fondą ir pagal regionų kategoriją.

Perkėlimai tarp pasidalijamojo valdymo fondų, be kita ko, tarp sanglaudos politikos fondų. Pagrindimas

--

21 lentelė. Ištekliai, kuriais padedama siekti Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 3 dalyje nustatytų tikslų

Fondas	Regionų kategorija	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
Iš viso								

3.2. TPF: asignavimai programoje ir perkėlimai (1)

3.3. Perkėlimai tarp regiono kategorijų atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą

19A lentelė. Perkėlimai tarp regionų kategorijų pačioje programoje atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą (suskirstymas pagal metus)

Perkeliamos sumos iš	Perkeliamos sumos į	Skirstymas pagal metus			
		2025	2026	2027	Iš viso
Regionų kategorija*	Regionų kategorija*				

* Taikoma tik ERPF ir ESF+

19B lentelė. Perkėlimai tarp regiono kategorijų į kitas programas atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą (suskirstymas pagal metus)

Perkeliamos sumos iš	Perkeliamos sumos į	Skirstymas pagal metus

Regionų kategorija*	Regionų kategorija*	2025	2026	2027	Iš viso
---------------------	---------------------	------	------	------	---------

* Taikoma tik ERPF ir ESF+

3.4. Perkėlimai atgal (1)

20A lentelė. Perkėlimai atgal (suskirstymas pagal metus)

Perkeliamos sumos iš	Perkeliamos sumos į		Skirstymas pagal metus							
	Fondas	Regionų kategorija	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
„InvestEU“ arba kita Sąjungos priemonė										

(1) Taikoma tik programų daliniams pakeitimams, susijusiems su ištekliais, kurie buvo perkelti atgal iš kitų Sąjungos priemonių, įskaitant PMIF, VSF ir SVVP elementus, kuriems taikomas tiesioginis ar netiesioginis valdymas, arba iš programos „InvestEU“.

20B lentelė. Perkėlimai atgal* (suvestinė)

Siuntėjas	I						Sanglaudos fondas
	ERPF			ESF+			
„InvestEU“ / Priemonė	Labiau išsivystę	Pereinamasis laikotarpis	Parengta	Labiau išsivystę	Pereinamasis laikotarpis	Parengta	

* Suvestinės visų perkėlimų, atliktų pagal programos dalinius pakeitimus programavimo laikotarpiu, sumos. Kiekvieno naujo prašymo perkelti išteklius atveju programos daliniame pakeitime nurodoma visa kiekvienais metais perkeliama suma pagal fondą ir pagal regionų kategoriją.

3.5. Finansiniai asignavimai pagal metus

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies g punkto i papunktis ir TPF reglamento 3, 4 ir 7 straipsniai.

10 lentelė. Finansiniai asignavimai pagal metus

Fondas	Regionų kategorija	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Iš viso
							Finansinis asignavimas be lankstumo sumos	Lankstumo suma	Finansinis asignavimas be lankstumo sumos	Lankstumo suma	
ESF+*	Labiau išsivystę	0,00	679 409,00	690 340,00	701 490,00	712 864,00	295 363,00	295 363,00	301 280,00	301 279,00	3 977 388,00
ESF+*	Mažiau išsivystę	0,00	7 544 273,00	14 112 291,00	14 101 141,00	14 089 767,00	6 283 585,00	6 283 584,00	6 577 893,00	6 577 892,00	75 570 426,00
Iš viso ESF+		0,00	8 223 682,00	14 802 631,00	14 802 631,00	14 802 631,00	6 578 948,00	6 578 947,00	6 879 173,00	6 879 171,00	79 547 814,00
Iš viso		0,00	8 223 682,00	14 802 631,00	14 802 631,00	14 802 631,00	6 578 948,00	6 578 947,00	6 879 173,00	6 879 171,00	79 547 814,00

* Sumos po papildomo perkėlimo į TPF.

3.6. Visi finansiniai asignavimai pagal fondą ir nacionalinis bendras finansavimas

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies g punkto ii papunktis, 22 straipsnio 6 dalis ir 36 straipsnis.

Investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo atveju: programos, kai naudojamosi technine parama pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį, laikantis partnerystės sutartyje nustatyto pasirinkimo

11 lentelė. Visi finansiniai asignavimai pagal fondą ir nacionalinis įnašas

Politikos tikslo / TPF konkretaus tikslo numeris arba techninė parama	Prioritetas	Sjungos paramos (visų tinkamų finansuoti išlaidų arba viešojo įnašo) apskaičiavimo pagrindas	Fondas	Regionų kategorija*	Sjungos įnašas: a=b+c+i+j	Sjungos įnašo suskirstymas				Nacionalinis įnašas: d=e+f	Preliminarus nacionalinio įnašo suskirstymas		Iš viso(g)=(a)+(d)	Bendro finansavimo norma h = a/ g
						Sjungos įnašas		Lankstumo suma			Viešasis (e)	Privatusis (f)		
						be techninės paramos pagal 36 straipsnio 5 dalį	techninei paramai pagal 36 straipsnio 5 dalį	be techninės paramos pagal 36 straipsnio 5 dalį	techninei paramai pagal 36 straipsnio 5 dalį					
					(b)	(c)	(i)	(j)						
4	4	Viešasis	ESF+	Labiau išsivystę	3 977 388,00	3 219 759,00	160 987,00	568 230,00	28 412,00	441 932,00	441 932,00		4 419 320,00	90,000000000000%
4	4	Viešasis	ESF+	Mažiau išsivystę	75 570 426,00	59 722 810,00	2 986 140,00	12 249 025,00	612 451,00	8 396 714,00	8 396 714,00		83 967 140,00	90,000000000000%
Iš viso			ESF+	Labiau išsivystę	3 977 388,00	3 219 759,00	160 987,00	568 230,00	28 412,00	441 932,00	441 932,00		4 419 320,00	90,000000000000%
Iš viso			ESF+	Mažiau išsivystę	75 570 426,00	59 722 810,00	2 986 140,00	12 249 025,00	612 451,00	8 396 714,00	8 396 714,00		83 967 140,00	90,000000000000%
Iš viso					79 547 814,00	62 942 569,00	3 147 127,00	12 817 255,00	640 863,00	8 838 646,00	8 838 646,00		88 386 460,00	90,000000000000%

* ERPF ir ESF+ atveju: mažiau išsivystę, pertvarkos, labiau išsivystę regionai ir, kai taikoma, specialus asignavimas atokiausiems ir retai apgyvendintiems šiauriniams regionams. Sanglaudos fondo atveju: netaikoma. Techninės paramos atžvilgiu regionų kategorijų taikymas priklauso nuo fondo pasirinkimo.

** Nurodykite bendrą TPF išteklių sumą, į kurią įtraukta papildoma parama, perkelta iš ERPF ir ESF+. Į lentelę neįtraukiamos sumos pagal TPF reglamento 7 straipsnį. TPF lėšomis finansuojamos techninės paramos atveju TPF išteklių turėtų būti išskirti į išteklius, susijusius su TPF reglamento 3 straipsniu ir su TPF 4 straipsniu. TPF reglamento 4 straipsnio atveju lankstumo sumos nėra.

4. Reikiamos sąlygos

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies i punktas.

12 lentelė. Reikiamos sąlygos

Reikiama sąlyga	Fondas	Konkretus tikslas	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
1. Veiksmingi viešųjų pirkimų rinkos stebėsenos mechanizmai			Taip	<p>Taikomi stebėsenos mechanizmai, kurie apima visas viešąsias sutartis ir jų viešuosius pirkimus iš fondų pagal Sąjungos viešųjų pirkimų teisės aktus. Šis reikalavimas apima:</p> <p>1. Priemonės, kuriomis užtikrinamas veiksmingų ir patikimų duomenų apie viešųjų pirkimų procedūras, viršijančias Sąjungos ribas, rinkimas pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 ir 84 straipsniuose ir Direktyvos 2014/25/ES 99 ir 100 straipsniuose nustatytas ataskaitų teikimo prievolės.</p>	Taip	<p>1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (toliau – VPI):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 96 str. (Perkančiųjų organizacijų registracija ir pirkimų ataskaitos) • 98 str. (Pirkimų stebėsenos ataskaita) <p>2. Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sritys perkančiųjų subjektų, įstatymas (toliau – PI):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 102 str. (to paties tipo norma kaip VPI) • 104 str. (to paties tipo norma kaip VPI) <p>3. Viešųjų pirkimų stebėsenos ataskaita</p>	<p>VPI 96 str. ir PI 102 str. nustato reikalavimą pateikti pirkimo procedūrų ataskaitas ir baigtinį sąrašą atvejų, kai tokios ataskaitos neteikiamos, taip pat nustato prievolę teikti metines pirkimų ataskaitas.</p> <p>VPI 98 str. ir PI 104 str. nustato reikalavimą parengti ir pateikti pirkimų stebėsenos ataskaitą Europos Komisijai. Stebėsenos ataskaita teikiama pagal Europos Komisijos nustatytą formą ir viešai prieinama adresu: https://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/Pirkim%C5%B3%20steb%C4%97senos%20ataskaita%202018-2020.pdf</p>
				<p>2. Priemonės, užtikrinančios, kad duomenys apimtų bent šiuos elementus:</p> <p>a) konkurencijos kokybė ir intensyvumas: laimėtojo pavadinimai, pradinių dalyvių skaičius ir sutarties vertė;</p> <p>b) informacija apie galutinę kainą po darbų užbaigimo ir apie MVĮ dalyvavimą kaip tiesioginių konkurso dalyvių, jei nacionalinėse sistemose tokia informacija pateikiama.</p>	Taip	<p>1. Įgyvendinamasis teisės aktas – Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašas</p> <p>2. Pareigos teikti informaciją apie galutinę sutarties kainą, ja įvykdžius, nėra, tačiau sudarytos sutarties vertė nurodoma perkančiajai organizacijai skelbiant ataskaitas, skelbimus apie pirkimo sutarties sudarymą, skelbiant sudarytas sutartis sutarčių registre.</p> <p>Informacija apie MVĮ kaip tiesioginius pirkimo dalyvius surenkama per Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą – tiekėjai pažymi aktualų</p>	<p>1. Šis teisės aktas nustato pareigą pateikti informaciją, nurodytą Direktyvos 2014/24/ES 84 str. ir Direktyvos 2014/24/ES 100 str.</p> <p>Pateikiama informacija apima visus aspektus, išvardintus šios formos stulpelyje „Kriterijai“.</p> <p>Procedūrų ataskaitos viešai prieinamos adresu: https://cvpp.eviesiejipirkimai.lt/ReportsOrProtocol</p> <p>2. Tiekėjas atsako į klausimą „Ar tiekėjas yra labai maža, maža ar vidutinė</p>

Reikiama sąlyga	Fondas	Konkretus tikslas	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
						laukelį pildydami EBVPD.	įmonė?“ pažymėdamas „Taip“ arba „Ne“.
				3. Priemonės, kuriomis užtikrinama kompetentingų nacionalinių institucijų vykdoma duomenų stebėseną ir analizę pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2014/25/ES 99 straipsnio 2 dalį.	Taip	<p>- VPĮ 95 str. 1 d. 5 p. (pareiga Viešųjų pirkimų tarnybai rinkti, kaupti ir analizuoti informaciją apie pirkimus, sudarytas pirkimų sutartis, preliminarąsias sutartis ir pirkimo sutarčių įvykdymo rezultatus, pirkimų ginčus, nustatytus pirkimų tvarkos pažeidimus ir pirkimų praktikoje pasitaikančias problemas)</p> <p>- VPĮ 95 str. 1 d. 6 p. (pareiga Viešųjų pirkimų tarnybai analizuoti ir vertinti pirkimų sistemą, o pastebėjus jos trūkumų, rengti ir šio įstatymo 92 straipsnio 1 dalyje nurodytai ministerijai teikti pasiūlymus, kaip ją tobulinti).</p>	<p>Atsižvelgiant į pirkimų praktikos problemas ir aktualijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nurodoma problematika ir teikiami konkretūs siūlymai LR ekonomikos ir inovacijų ministerijai, LR Seimo komitetams, kompetentingoms institucijoms (ministerijoms ir kt.) • atliekamos teminės viešųjų pirkimų analizės ir apžvalgos • organizuojami mokymai, rengiama mokomoji ir metodinė medžiaga (gairės, informaciniai pranešimai, DUK, kt.) <p>Siekiant efektyviau organizuoti viešuosius pirkimus ir užtikrinti didesnę konkurenciją pirkimuose, įgyvendinamas Viešųjų pirkimų profesionalumo stiprinimo planas, pagal kurį yra rengiamos rekomenduojamos pirkimų specialistų mokymo programos, mokymų medžiaga ir nuotolinio mokymo moduliai.</p> <p>Įgyvendinus Viešųjų pirkimų profesionalumo stiprinimo planą, numatoma, kad į Viešųjų pirkimų mokymo programas bus įtrauktos temos dėl strateginių (žaliųjų, inovatyvių, socialiai atsakingų) viešųjų pirkimų organizavimo, rinkos tyrimų, techninių specifikacijų rengimo, pasiūlymų vertinimo ir pan., kurios yra reikalingos siekiant efektyviau organizuoti viešuosius pirkimus ir užtikrinti didesnę konkurenciją pirkimuose.</p>
				4. Priemonės, skirtos analizės	Taip	1. VPĮ 98 str. (Pirkimų stebėsenos	VPĮ 98 str. ir PĮ 104 str. nustato

Reikiama sąlyga	Fondas	Konkretus tikslas	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
				rezultatams pateikti visuomenei pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnio 3 dalį ir Direktyvos 2014/25/ES 99 straipsnio 3 dalį.		ataskaita); 2. PĮ 104 str. (to paties tipo norma kaip VPI); 3. Viešųjų pirkimų stebėsenos ataskaita.	reikalavimą parengti ir pateikti pirkimų stebėsenos ataskaitą EK. Stebėsenos ataskaita teikiama pagal EK nustatytą formą ir viešai prieinama adresu: https://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/Pirkim%C5%B3%20steb%C4%97senos%20ataskaita%202018-2020.pdf
				5. Priemonės, kuriomis užtikrinama, kad visa informacija apie įtariamus manipuliacijos pasiūlymais atvejus būtų perduodama kompetentingoms nacionalinėms įstaigoms pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2014/25/ES 99 straipsnio 2 dalį.	Taip	1. 95 str. 2 d. 8 p. (Viešųjų pirkimų tarnybos teisė nustačius VPI pažeidimus ar galimus Konkurencijos įstatymo pažeidimus, korupcijos apraiškas ar dokumentų klastojimą, medžiagą tolesniam tyrimui perduoti teisėsaugos institucijoms ar kitoms valstybės institucijoms nagrinėti pagal kompetenciją). 2. Trišalė bendradarbiavimo sutartis. 3. Metodinė medžiaga atpažinti kartelinius susitarimus. 4. Tiekėjų, pažeidusių draudimą sudaryti draudžiamus konkurenciją ribojančius susitarimus, sąrašas pagal kompetenciją).	2017 m. vasarį VPT, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Konkurencijos taryba pasirašė trišalę bendradarbiavimo sutartį, kuri leidžia efektyviau išnaudoti institucijų potencialą suteikiant tarpusavio ekspertinę pagalbą bei dalinantis reikšminga informacija atliekant tyrimus dėl korupcijos, viešųjų pirkimų pažeidimų ir konkurenciją ribojančių susitarimų viešuosiuose pirkimuose, taip pat keliant institucijų darbuotojų kvalifikaciją. https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/pasirasytarisale-bendradarbiavimo-sutartis Perkančiosios organizacijos gali ir savarankiškai pranešti kompetentingai institucijai – Konkurencijos tarybai – apie įtariamus konkurenciją ribojančių susitarimų atvejus. Pateikta informacija konkrečiai atspindi Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnio 2 dalyje pateiktą nuostatą. Šiame straipsnyje suteikiami įgaliojimai stebėsenos institucijoms, tačiau nėra nustatyta pareiga perkančiosioms organizacijoms („viešiesiems pirkėjams“) teikti informaciją apie įtariamus suderintus pasiūlymus kompetentingoms institucijoms. Atitinkamai tokia pareiga „viešiesiems

Reikiama sąlyga	Fondas	Konkretus tikslas	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
							pirkėjams“ nėra nustatyta ir LR VPĮ.
2. Veiksmingo valstybės pagalbos taisyklių taikymo priemonės ir gebėjimai			Taip	Vadovaujančiosios institucijos turi priemonių ir gebėjimų, kad galėtų patikrinti, ar laikomasi valstybės pagalbos taisyklių: 1. Sunkumų patiriančioms įmonėms ir įmonėms, kurioms taikomas susigrąžinimo reikalavimas.	Taip	1. Funkcijų paskirstymo tarp institucijų taisyklės 2. Pavyzdiniai valstybės pagalbos (VP) ir de minimis pagalbos patikros lapai (PL) (TBA) 3. EK reglamentas 651/2014 (Reglamentas) 4. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo interneto svetainė (ATVN) 5. Juridinių asmenų registro nuostatai (JAR) 6. VP reikalavimų tikrinimo / vertinimo metodų pristatymas 7. Projektų finansavimo sąlygų ir administravimo taisyklės (PFSAT) (TBA) 8. Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo į valstybės biudžetą taisyklės 9. Grąžintų lėšų administravimo taisyklės (TBA)	Įgyvendinant VP schemas, tarpinė institucija, kuriai LRV nutarimu pavesta atsakomybė už MNM programos lėšomis finansuojamų projektų išlaidų tinkamumą, vertindama paraiškų tinkamumą, nustato projekto atitikimą VP reikalavimams (paraiškos informacija/pareiškėjo deklaracija, PL pildymas). Atsakingos institucijos vidinėse procedūrose yra nustačiusios taisykles/kriterijus, kuriais vertinama atitiktis Reglamento 2 str. 18 p. Reikalingiems duomenims apskaičiuoti naudojamos skaičiuoklės. Atsižvelgiant į pareiškėjo turtinės atsakomybės formą, statusą, veiklos laikotarpį, vertinimas atliekamas Reglamento 2 str. 18 p. papunkčių apibrėžtyje remiantis viešai prieinamais (JAR, ATVN) duomenimis ir įmonės finansiniu balansu. Sunkumai vertinami ekonominio vieneto lygiu. Atliekant sunkumų vertinimą, aktyviai sekami/stebimi EK išaiškinimai, formuojama praktika dėl Reglamento nuostatų tinkamo taikymo, įgyvendinimo suinteresuotose šalyse. Tikrinant, ar pareiškėjas nėra sugrąžinęs anksčiau gautos VP, vadovaujamas šiuo EK puslapiu: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm
				2. Galimybė gauti ekspertų konsultacijas ir rekomendacijas valstybės pagalbos klausimais,		Taip	1. Valstybės pagalbos priemonės ir nereikšmingos (de minimis) pagalbos priemonės ekspertizės atlikimo, išvadų

Reikiama sąlyga	Fondas	Konkretus tikslas	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
				kurias teikia vietos ar nacionalinių įstaigų valstybės pagalbos ekspertai.		<p>ir rekomendacijų teikimo, pranešimų apie valstybės pagalbą ir kitos informacijos, susijusios su valstybės pagalba, pateikimo EK taisyklės (toliau – Taisyklės)</p> <p>2. Konkurencijos įstatymas (KĮ)</p> <p>3. Viešojo administravimo įstatymas (VAĮ)</p> <p>4. Funkcijų paskirstymo tarp institucijų taisyklės</p> <p>5. PFSAT (TBA)</p>	<p>Konkurencijos tarybai (KT) pagalbos priemonės ekspertizei atlikti.</p> <p>Po ekspertizės, KT pagalbos teikėjui teikia išvadas /rekomendacijas.</p> <p>KT savo iniciatyva gali atlikti VP priemonių ar teisės aktų projektų, dėl kurių kyla abejonų, ekspertizę.</p> <p>Pagal KĮ 55 str. 1 dalį, KT yra koordinuojanti institucija valstybės pagalbai, kuriai taikomos ES valstybės pagalbos taisyklės, klausimais. Įgyvendinama šias funkcijas, KT atlieka teisės aktų projektų ekspertizę ir teikia VP teikėjams išvadas /rekomendacijas (KĮ 55 str. 2 d.). Konsultacijas VP klausimais KT teikia vadovaudamasi ir VAĮ nuostatomis:</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.77016</p> <p>https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.83679</p> <p>PFSAT bus nustatyta bendradarbiavimo su KT galimybė, siekiant užtikrinti VP taisyklių laikymąsi.</p> <p>KT 2019 m. vedė 4 mokymus, turėjo 42 tarpinstitucinius susitikimus.</p>
3. Veiksmingas pagrindinių teisių chartijos taikymas ir įgyvendinimas			Taip	<p>Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija), taikomi veiksmingi mechanizmai:</p> <p>1. Tvarka, kuria būtų užtikrinama, kad lėšomis remiamos programos ir jų</p>	Taip	<p>1. 2021-2027 m. MNM programos aptarimai su partneriais</p> <p>2. PFSAT (TBA)</p> <p>3. MNM programos administravimo taisyklės (TBA)</p> <p>4. Valdymo ir kontrolės sistemos (toliau – VKS) aprašymas (TBA)</p>	<p>Atitinkamų Chartijos nuostatų laikymasis yra užtikrinamas visose MNM programos rengimo ir įgyvendinimo etapuose:</p> <p>1. Rengiant MNM programos projektą, vadovaujančioji institucija finansavimo galimybes aptarė su socialiniais ir ekonominiais partneriais, visų pirma,</p>

Reikiama sąlyga	Fondas	Konkretus tikslas	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
				įgyvendinimas atitiktų susijusias Chartijos nuostatas.		5. Stebėsenos komiteto darbo reglamentas (TBA) 6. Audito strategija (TBA)	atsižvelgiant į nediskriminavimo, moterų ir vyrų lygybės principus ir kt. 2. Diegiant VKS vadovaujančioji institucija nustatys papildomus reikalavimus visiems projektų administravime ir įgyvendinime dalyvaujantiems subjektams dėl Chartijos laikymosi, visų pirma, dėl Chartijos 8 ir 47 straipsnių. PFSAT nustatomas papildomas horizontalus principas, privalomas visiems projektų administravime ir įgyvendinime dalyvaujantiems subjektams: „laikomasi atitinkamų Chartijos nuostatų“.
				2. Pranešimo stebėsenos komitetui apie fondų remiamų operacijų neatitikimo Chartijai atvejus ir skundus dėl Chartijos, pateiktus pagal 69 straipsnio 7 dalyje nustatytą tvarką, tvarka.	Taip	1. PFSAT (TBA) 2. MNM programos administravimo taisyklės (TBA) 3. Stebėsenos komiteto darbo reglamentas (TBA)	Skundų nagrinėjimo tvarka įtvirtinama PFSAT bei MNM programos administravimo taisyklėse, kuriose be kitų nuostatų bus numatyta, kad pareiškėjai, projektų vykdytojai ir tretieji suinteresuoti asmenys tarpinės institucijos sprendimus ar veiksmus (neveikimą) skundžia Lietuvos administracinių ginčų komisijai LR ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Tais atvejais, kai skundai nėra susiję su administruojančiosios institucijos sprendimais ar veiksmais (neveikimu) suinteresuoti asmenys skundus dėl galimų Chartijos pažeidimų teikia kitoms nacionalinėms institucijoms, priklausomai nuo to, kokios teisės galimai yra pažeistos. PFSAT nustatoma tvarka, pagal kurią, Stebėsenos komitetui vieną kartą per

Reikiama sąlyga	Fondas	Konkretus tikslas	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
							metus, tarpinė institucija praneš apie atvejus, kai MNM programos remiamais veiksmais nesilaikoma Chartijos, ir apie su Chartija susijusius atitinkamoms institucijoms pateiktus skundus.
4. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimas ir taikymas pagal Tarybos sprendimą 2010/48/EB			Taip	Parengta nacionalinė JT NTKPK įgyvendinimo užtikrinimo sistema, kuri apima: 1. Išmatuojamų siekinių tikslai, duomenų rinkimo ir stebėsenos mechanizmai.	Taip	1. Įstatymas dėl JT NTK ir jos fakultatyvaus protokolo ratifikavimo 2. LRV nutarimas dėl JT NTK ir jos fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo 3. Neįgalių socialinės integracijos 2021–2023 m. veiksmų planas 4. Strateginio valdymo metodika 5. Socialinės sutelkties plėtros programa 6. Žmonių su negalia socialinės integracijos veiklos ataskaitos 7. JT gairės vykdant JT NTK įgyvendinimo stebėseną 8. Lygių galimybių įstatymas 9. Įsakymas dėl žmonių su negalia stebėsenos komisijos nuostatų patvirtinimo	LR Vyriausybė priėmė nutarimą Dėl JT NTK ir jos fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo. Šis nutarimas paskiria socialinės apsaugos ir darbo ministeriją JT NTK protokolo įgyvendinimą koordinuojančia institucija. Nutarimas taip pat paskiria už JT NTK įgyvendinimą atsakingas institucijas. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija patvirtino Neįgalių socialinės integracijos 2021–2023 metų veiksmų planą, kuriame nustatyti konkretūs tikslai su išmatuojamais siekiniais. Nuo 2024 m. JT NTK įgyvendinimas bus integruotas į Strateginio valdymo įstatymo ir metodikos įtvirtintus principus. Tuomet, JT NTK įgyvendinimo tikslai su išmatuojamais siekiniais bus įgyvendinami pagal plėtros programose nustatytas pažangos priemones. Vadovaujantis Lygių galimybių įstatymo 15 str., JT NTK įgyvendinimo stebėseną atlieka Žmonių su negalia stebėsenos komisija, kurios teisės ir pareigos yra įtvirtintos įsakyme dėl žmonių su negalia stebėsenos komisijos prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo.
				2. Tvarka, kuria užtikrinama, kad prieinamumo politika, teisės aktai ir standartai yra tinkamai	Taip	1. 2021-2027 m. MNM programos aptarimai su partneriais 2. Strateginio valdymo įstatymas	Rengiant MNM programą vadovaujančioji institucija prieinamumo politiką ir standartus tinkamai atspindėjo

Reikiama sąlyga	Fondas	Konkretus tikslas	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
				atspindėti rengiant ir įgyvendinant programas.		<p>3 Strateginio valdymo metodika</p> <p>4. Nacionalinis pažangos planas (NPP)</p> <p>5. PFSAT (TBA)</p> <p>6. MNM programos administravimo taisyklės (TBA)</p> <p>7. VKS aprašymas (TBA)</p> <p>8. Stebėsenos komiteto darbo reglamentas (TBA)</p> <p>9. Audito strategija (TBA)</p>	<p>įtraukiant įvairių sričių socialinius ir ekonominius partnerius.</p> <p>Lygios galimybės visiems – horizontalus principas (HP), nustatytas Nacionaliniame pažangos plane. Tai reiškia, jog visos valstybės mastu planuojamos investicijos, tame tarpe ir MNM programos remiami veiksmai, negali turėti lygių galimybių principo neigiamo poveikio ir turi siekti jo aktyvaus taikymo. Plėtos programoje, PFSAT, kvietimuose teikti paraiškas, numatomos priemonės ir reikalavimai dėl HP taikymo (atrankos kriterijai, kt.).</p> <p>Diegiant VKS vadovaujančioji institucija, nustatys atitinkamus reikalavimus visiems projektų administravime ir įgyvendinime dalyvaujantiems subjektams dėl lygių galimybių HP laikymosi, visų pirma, dėl JT NTK.</p>
				3. Pranešimo stebėsenos komitetui apie fondų remiamų operacijų neatitikimo JT NTKPK atvejus ir skundus dėl JT NTKPK, pateiktus pagal 69 straipsnio 7 dalyje nustatytą tvarką, tvarka.	Taip	<p>1. PFSAT (TBA)</p> <p>2. MNM programos administravimo taisyklės (TBA)</p> <p>3. Stebėsenos komiteto darbo reglamentas (TBA)</p>	<p>Skundų nagrinėjimo tvarka įtvirtinama PFSAT, kur numatoma, kad pareiškėjai, projektų vykdytojai ir tretieji suinteresuoti asmenys tarpinės institucijos sprendimus ar veiksmus/neveikimą skundžia Lietuvos administracinių ginčų komisijai LR ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui.</p> <p>Kai skundai nėra susiję su tarpinės institucijos sprendimais ar veiksmais /neveikimu suinteresuoti asmenys skundus dėl galimų JT NTK pažeidimų teikia Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai, kuri nagrinėja skundus,</p>

Reikiama sąlyga	Fondas	Konkretus tikslas	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
							<p>susijusius su patiriama diskriminacija.</p> <p>PFSAT taip pat nustatoma, kad tarpinė institucija vieną kartą per metus praneš stebėsenos komitetui atvejus, kai MNM programos remiamais veiksmais nesilaikoma JT NTK, ir apie skundus, pateiktus atitinkamoms institucijoms, susijusius su JT NTK.</p>

5. Programos institucijos

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies k punktas, 71 ir 84 straipsniai.

13 lentelė. Programos institucijos

Programos institucijos	Įstaigos pavadinimas	Kontaktinis asmuo	Padėtis	E. paštas
Vadovaujančioji institucija	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Auksė Duksienė		aukse.duksiene@socmin.lt
Audito institucija	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Vilma Nortkienė		vilma.nortkiene@socmin.lt
Komisijos išmokas gaunantis subjektas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Audrius Želionis		audrius.zelionis@finmin.lt
Komisijos išmokas gaunantis subjektas techninės paramos pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį atveju	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Audrius Želionis		audrius.zelionis@finmin.lt
Subjektas, kuris nėra vadovaujančioji institucija, vykdamas apskaitos funkciją	Europos socialinio fondo agentūra	Laura Girlevičienė		laura.girleviciene@esf.lt

Kompensuojamų sumų už techninę paramą perskirstymas pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį, jei nustatyta daugiau įstaigų, kurios turi gauti Komisijos išmokas

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalis.

13A lentelė. BNR 36 straipsnio 5 dalies b punkte nustatytų procentinių dydžių dalis, kuri būtų atlyginta Komisijos išmokas gaunantiems subjektams techninės paramos pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį teikimo atveju (procentiniais punktais)

6. Partnerystė

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies h punktas.

Partnerystė yra organizuojama vadovaujantis 2014 m. sausio 7 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu(ES) Nr. 240/2014 dėl Europos struktūrinių ir investicinių fondų Europos partnerystės elgesio kodekso.

Partnerystė (horizontali ir vertikali) yra vienas iš efektyviausių būdų pasiekti geresnio MNM programos įgyvendinimo proceso ir rezultatų. Horizontalios partnerystės metu siekiama už MNM programos administravimą atsakingų institucijų bendradarbiavimo su įvairiais partneriais arba to paties lygmens valdžios institucijų partnerystės (horizontalaus tarpinstitucinio bendradarbiavimo). Vertikalios partnerystės metu stengiamasi plėtoti partnerystę tarp skirtingo lygmens valdžios institucijų (vertikalaus tarpinstitucinio bendradarbiavimo) ar tarp ES šalių narių ir Europos Komisijos.

Partnerystė, pirmiausia, sustiprina visų administracinius gebėjimus, antra, prisideda prie efektyvesnio MNM programos rengimo, padeda priimti kokybiškesnius sprendimus jos įgyvendinime ir administravime ir, galiausiai, kuria pridėtinę vertę siekiant aukštesnių rezultatų projektų įgyvendinimo metu. Vadinasi, partnerystė tampa reikšminga trimis lygmenimis – sisteminiu, programiniu ir projektiniu.

Partnerių identifikavimas, atranka ir jų reprezentatyvumas

Partnerystės principas įtvirtintas Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų taisyklėse, Projektų administravimo taisyklėse, MNM programos stebėsenos komiteto darbo reglamente ir kituose dokumentuose. Vienas iš esminių principų renkantis partnerius yra skaidrumas, todėl pagrindiniais socialiniais partneriais pasirinktos organizacijos, turinčios ilgametę patirtį, įdirbį, išmanančios nacionalinius teisės aktus, reglamentuojančius nepasiturinčiųjų asmenų rėmimo galimybes ir pan.

Sklandžiam MNM programos įgyvendinimui užtikrinti bus pasirinkti tie patys socialiniai partneriai, kurie prisidėjo ir prie EPLSAF veiksmų programos įgyvendinimo, tokiu būdu nebus kuriama ir papildoma administracinė našta atsakingoms institucijoms, kuriant naujas darbo grupes.

Stebėsenos komitetas yra vienas svarbiausių partnerystės principo taikymo įrodymų, kuris buvo sudarytas ir 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui. Į stebėsenos komiteto sudėtį yra įtraukiami partneriai, kurie nurodyti BNR 8 straipsnio 1 dalyje:

- viešojo sektoriaus institucijos – socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, finansų ministerijos bei Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovai;
- socialiniai partneriai – nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo valdybos nariai;
- partnerių atstovai;
- tarpinės institucijos atstovai;
- projekto vykdytojo atstovai;
- kiti.

Konsultavimosi su partneriais būdai, savalaikis jų informavimas, nuomonės išklausymas, veiksmai skatinantys aktyvų dalyvavimą

Siekiant užtikrinti tinkamą pasirengimą MNM programos įgyvendinimui vadovaujanti institucija dar 2019 m. pabaigoje pradėjo diskusijas su partneriais dėl naujos finansinės perspektyvos. Siekiant platesnės komunikacijos ir informuotumo interneto svetainėje www.priimk.lt yra sukurta nauja skiltis „Pasirengimas 2021–2027“, kurioje dalijamasi aktualia informacija bei talpinami MNM programos projektai.

Atsižvelgiant į tai, kad dėl COVID-19 pandemijos nėra galimybės organizuoti gyvus pasitarimus ir (ar) apskrito stalo diskusijas, todėl yra naudojamosi interneto platformomis arba diskutuojama specialioje EPLSAF Facebook uždaroje paskyroje (šiuo metu turinti 131 narį). Vykdytas išankstinis MNM programos būsimų veiklų vertinimas.

Partnerių administracinių gebėjimų stiprinimas

Partnerystės principo įgyvendinimas, tai visų partnerių, ypač turinčių ribotus išteklius, įgalinimas. Nuolatinis gebėjimų stiprinimas yra būtinas, jog visi galėtų visapusiškai dalyvauti MNM programos įgyvendinimo procese. Todėl MNM programos techninė parama bus skiriama specialiems seminarams, mokymams ir pan. Organizuojant mokymus bus bendradarbiaujama su partneriais dėl mokymų turinio poreikio einamiesiems metais. Preliminariai kompetencijų didinimui ir gebėjimų stiprinimui kasmet bus skiriama iki 50-60 tūkst. eurų. Organizuojant mokymus bus orientuojamasi ne vien tik į MNM programos turinį, bet ir bendrųjų kompetencijų bei žinių didinimą.

Partnerystė bus skatinama viso programavimo laikotarpiu ne tik organizuojant organizacijų partnerių administracinių gebėjimų stiprinimą, bet ir rengiant neformalius susitikimus, stebėsenos komiteto posėdžius, aktualios informacijos platinimą svetainėje www.priimk.lt bei tam skirtoje Facebook paskyroje.

Aktyviai bendradarbiaujama su kitų ES šalių atsakingomis institucijomis ir jų partneriais EK sukurtose platformose bei pačių valstybių narių iniciatyva organizuojamuose dvišaliuose ar daugiašaliuose susitikimuose įvairiems klausimams aptarti. Lietuva ypač glaudžius santykius palaiko su Latvijos, Estijos, Lenkijos, Slovakijos, Slovėnijos, Čekijos Respublikos bei Suomijos atsakingų institucijų atstovais.

7. Komunikacija ir matomumas

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies j punktas.

Komunikacijos paslaugų tikslas – įvairioms visuomenės grupėms patraukliais būdais skleisti informaciją apie MNM programos paramą, pristatyti labiausiai skurstančių asmenų poreikius, atskleisti iššūkius su kuriais susiduriama kasdienybėje ir tokiu būdu didinti visuomenės supratimą bei empatiją tikslinės grupės atžvilgiu.

Komunikacijos tikslinė auditorija – socialiniai partneriai, organizacijos partnerės, projekto vykdytojas, paramos gavėjai, donacijų tiekėjai ir visuomenė plačiąja prasme.

Pagrindiniai komunikacijos kanalai:

- renginiai, mokymai, seminarai ir pan.;
- naujienų portalai, televizija, radijas;
- internetiniai tinklalapiai, tinklalaidės ir kt. socialinės medijos;
- stendai, bukletai ir kt.

Vadovaujanti institucija kasmet vykdo viešinimo kampanijas, kurių metu stengiamasi suteikti kuo daugiau informacijos apie MNM paramos galimybes, atliepti egzistuojančias problemas, su kuriomis susiduria nepasiturintieji kasdieniniame gyvenime.

Planuojama organizuoti įvairius mokymus ir seminarus su organizacijomis partnerėmis bei socialiniais partneriais.

Visose viešinimo priemonėse naudojant bet kurį komunikacijos kanalą, taip pat mokymuose ir seminaruose naudojama ES emblema, kaip numatyta BNR IX priede. Papildomai gali būti nurodomas finansavimo šaltinis – MNM programos lėšos.

Galutiniai paramos gavėjai tiesiogiai apie tai, kad parama jiems skirta iš MNM programos lėšų sužino gaudami socialinę kortelę, kurios įteikimo voke yra informacinis pranešimas (lapelis).

Komunikacijos ir matomumo veiklos administravimui bus paskirtas komunikacijos pareigūnas (BNR 48 str.).

Informacija skelbiama interneto svetainėje www.priimk.lt (BNR 49 str.), kurio pirminiame lange taip pat yra ir nuoroda į EK interneto svetainę, kurioje skelbiama visoms valstybėms narėms aktuali informacija.

8. Vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir finansavimo, nesusijusio su išlaidomis, taikymas

Nuoroda: BNR 94 ir 95 straipsniai

14 lentelė. Vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir finansavimo, nesusijusio su išlaidomis, taikymas

Numatomas BNR 94 ir 95 straipsnių taikymas	Taip	Ne
Nuo programos patvirtinimo bus taikomas Sąjungos įnašo atlyginimas, grindžiamas vieneto įkainiais, fiksuotosiomis sumomis ir fiksuotosiomis normomis atitinkamo prioriteto atžvilgiu, pagal BNR 94 straipsnį	☒	☐
Nuo programos patvirtinimo bus taikomas Sąjungos įnašo atlyginimas, grindžiamas finansavimu, nesusijusiu su išlaidomis, pagal BNR 95 straipsnį	☐	☒

1 priedėlis. Sąjungos įnašas vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų pagrindu

A. Pagrindinių elementų santrauka

Prioritetas	Fondas	Konkretus tikslas	Regionų kategorija	Apskaičiuotoji viso finansinio asignavimo dalis prioritete, kuriai bus taikomas supaprastintas išlaidų apmokėjimas, %	Veiksmo rūšis (-ys)		Rodiklis, kuriuo remiantis pradedamas atlyginimas		Rodiklio, kuriuo remiantis pradedamas atlyginimas, matavimo vienetas	Supaprastinto išlaidų apmokėjimo rūšis (standartiniai fiksuotieji vieneto įkainiai, fiksuotosios sumos arba fiksuotosios normos)	Supaprastinto išlaidų apmokėjimo suma (eurais) arba procentinis dydis (fiksuotųjų normų atveju)
					Kodas(1)	Aprašas	Kodas(2)	Aprašas			
4	ESF+	ESO4.13. spręsti materialinio nepritekliaus problemą labiausiai skurstantiems asmenims, įskaitant vaikus, teikiant pagalbą maistu ir (arba) pagrindinę materialinę pagalbą ir įgyvendinant papildomas priemones, kuriomis remiama jų socialinė įtrauktis	Labiau išsivystę	0,42%		Maisto donacijos labiausiai skurstantiems asmenims		Surinktų ir projekto dalyviams išdalintų maisto donacijų kiekis kilogramais	kg surinktų ir išdalintų maisto donacijų	Vieneto įkainis	0,55 Eur
4	ESF+	ESO4.13. spręsti materialinio nepritekliaus problemą labiausiai skurstantiems asmenims, įskaitant vaikus, teikiant pagalbą maistu ir (arba) pagrindinę materialinę pagalbą ir įgyvendinant papildomas priemones, kuriomis remiama jų socialinė įtrauktis	Mažiau išsivystę	7,90%		Maisto donacijos labiausiai skurstantiems asmenims		Surinktų ir projekto dalyviams išdalintų maisto donacijų kiekis kilogramais	kg surinktų ir išdalintų maisto donacijų	Vieneto įkainis	0,55 Eur

(1) Tai yra skirstymo pagal intervencinių priemonių srities matmenį kodas, pateikiamas BNR I priedo 1 lentelėje ir EJRŽAF reglamento IV priede

(2) Tai yra bendrojo rodiklio kodas, jei taikytina.

B. Išsami informacija pagal operacijos tipą

Operacijos rūšies trumpas pavadinimas	Maisto donacijos labiausiai skurstantiems asmenims
Vadovaujančioji institucija pasitelkė išorės bendrovę toliau nurodytoms supaprastintai apmokamoms išlaidoms	☐
Išorės bendrovės pavadinimas	
1. Veiksmo rūšies aprašymas, įskaitant įgyvendinimo tvarkaraštį (1)	<p>2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo (toliau – MNM) programos Lietuvoje lėšomis finansuotus projektus įgyvendins projekto vykdytojas – Europos socialinio fondo agentūra. Viena iš MNM programos finansavimo krypčių įgyvendinant projektus yra maisto donacijų teikimas labiausiai nepasiturintiems asmenims.</p> <p>Maisto donacijos turės būti periodiškai renkamos iš prekybos vietų ir (ar) gamintojų, ir (ar) logistikos sandėlių, ir (ar) kitų maisto produktų tiekimo ir (ar) gaminimo vietų bei atiduotos projekto dalyviams šiuo tikslu specialiai tam įrengtose atiduotuvėse, t. y. į mažą parduotuvėlę primenančiose patalpose, kur atėjęs projekto dalyvis turės galimybę bent kartą per ketvirtį neatlygintinai pasiimti ne mažiau kaip 5 kg besibaigiančio ir (ar) paskutinės dienos galiojimo maisto produktų, kurie tuo metu bus atiduotuvės asortimente.</p> <p>Labiausiai nepasiturinčius asmenis, kurie turės teisę gauti maisto donacijas ir bus įtraukti į maisto donacijų gavėjų sąrašus, nustatys projekto partneriai – Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijos – vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo ir 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programos Lietuvoje projektų finansavimo sąlygų ir administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu, nuostatomis.</p> <p>Prioritetas maisto donacijas skirti senjorams, neįgaliesiems, daugiavaikėms šeimoms ir tėvams, kurie vieni augina vaikus.</p> <p>Projekto partneris (-iai), kuris (-ie) bus atrinktas (-i) vykdyti maisto donacijų veiklas privalės užtikrinti, kad maisto produktai būtų laikomi saugiai, laikantis visų higienos normų ir atiduodami projekto dalyviams tinkami vartoti. Projekto dalyvis turės patvirtinti savo parašu, kad jis maisto donaciją atsiėmė.</p> <p>Numatoma išlaidų apmokėjimo pradžia – 2024.01.01, išlaidų apmokėjimo pabaigos data –</p>

	2029.12.31
2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)	ESO4.13. spręsti materialinio nepritekliaus problemą labiausiai skurstantiems asmenims, įskaitant vaikus, teikiant pagalbą maistu ir (arba) pagrindinę materialinę pagalbą ir įgyvendinant papildomas priemones, kuriomis remiama jų socialinė įtrauktis
12. Visa suma (nacionalinė ir ES), kurią tikimasi, kad šiuo pagrindu atlygins Komisija	7 000 000,00

Rodikliai

3. Rodiklis, kuriuo remiantis pradedamas atlyginimas (2)	Surinktų ir projekto dalyviams išdalintų maisto donacijų kiekis kilogramais
4. Rodiklio, kuriuo remiantis pradedamas atlyginimas, matavimo vienetas	kg surinktų ir išdalintų maisto donacijų
5. Standartinis fiksuotojo vieneto įkainio, fiksuotosios sumos ar fiksuotosios normos dydis	Vieneto įkainis
6. Suma už matavimo vienetą arba procentinė dalis (fiksuotųjų įkainių atveju) nuo SCO	0,55 Eur
7. Išlaidų kategorijos, kurioms taikomas fiksuotasis vieneto įkainis, fiksuotoji suma ar fiksuotoji norma	Fiksuotąjį vieneto įkainį (toliau - FĮ) sudaro šios išlaidų kategorijos: <ul style="list-style-type: none"> - personalo išlaidos (apmokamos personalo, atsakingo už maisto gabenimą ir administracinių reikalų tvarkymą, išlaidos); - transportavimo išlaidos (įskaitant kūrą, techninę priežiūrą ir įvairių tipų transporto priemonių, naudojamų greitai gendančių, šaldytų maisto produktų gabenimui nuomos ar įsigijimo išlaidos); - renginių savanoriams organizavimo išlaidos; - patalpų ir sandėliavimo išlaidos; - veiklos ir administravimo išlaidos; - viešinimo išlaidos.
8. Ar šios išlaidų kategorijos apima visas veiksmo tinkamas finansuoti išlaidas?	Taip
9. Koregavimo (-ų) metodas (3)	FĮ atnaujinamas kiekvienais metais, vieną kartą per metus iki I ketv. pab., pagal žemiau išvardintas sąlygas. 2024 m. perskaičiuojant įkainį: <ul style="list-style-type: none"> - atliekamas 2022 m. duomenų indeksavimo perskaičiavimas, pakeičiant 2023 m. OECD

	<p>infliacijos prognozę faktiniu 2023 m. vartotojų kainų pokyčiu, apskaičiuotu pagal vartotojų kainų indeksą, lyginant su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu (pagal COICOP klasifikatorių „00 Vartojimo prekės ir paslaugos“), tokiu būdu gaunami 2023 m. lygmens duomenys, apskaičiuoti pagal faktinį VKI pokytį;</p> <p>- tuomet 2023 m. lygmens duomenys indeksuojami į 2024 m. kainų lygmenį, remiantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (angl. OECD) skelbiamos infliacijos prognozės duomenimis už einamuosius metus (šiuo atveju 2024 m.).</p> <p>Ta pati seka išlaikoma perskaičiuojant FĮ ir kitais metais.</p> <p>Pagal aukščiau numatytas sąlygas perskaičiuotas FĮ įsigalios nuo atnaujinto dydžio paskelbimo dienos ir galės būti taikomas FĮ rezultatams, pasiektiems po perskaičiuoto FĮ įsigaliojimo.</p>
<p>10. (Pateiktų) vienetų pasiekimo patikrinimas</p> <p>- aprašyti, koku (-iais) dokumentu (-ais)/kokia (-iomis) sistema (-omis) bus remiamasi tikrinant pateiktų vienetų pasiekimą</p> <p>- aprašyti, kas bus tikrinama atliekant valdymo patikrinimus ir kas juos atliks</p> <p>- aprašyti, kokia tvarka bus taikoma atitinkamų duomenų / dokumentų rinkimui ir saugojimui</p>	<p>Siekiant gauti apmokėjimą iš Europos Komisijos pagal FĮ, FĮ rezultatui pagrįsti bus kaupiami šie rezultato pasiekimą pagrindžiantys dokumentai:</p> <p>- maisto donacijų priėmimo-perdavimo aktų (toliau – PPA) arba važtaraščių iš prekybos ir (ar) gamintojų, ir (ar) logistikos sandėlių, ir (ar) kitų maisto produktų tiekimo ir (ar) gaminimo vietų, sudarytų per ataskaitinį laikotarpį, suvestinė (PPA ar važtaraščių suvestinėje turi matytis PPA ar važtaraščio data, surinkto maisto kiekis);</p> <p>- projekto dalyvių sąrašai su parašais, kurie įrodo, kad asmuo pasiėmė / atsiėmė maisto donaciją (labiausiai nepasiturinčius asmenis, tinkamus gauti maisto donacijas nustato ir į maisto donacijų gavėjų sąrašus įtraukia projekto partneriai – Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijos. Duomenys apie maisto donacijų gavėjus yra suvedami į Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemą (toliau – SPIS). Galutinių gavėjų sąrašai perduodami organizacijoms, kurios atsakingos už maisto donacijų vykdymą projekte (atrinktos nevyriausybinės organizacijos, kurios taip pat yra projekto partnerės). Maisto donacijos gavėjas prieš atsiimdamas maisto donaciją pateikia asmens dokumentą, patvirtinantį jo asmens tapatybę ir pasirašo maisto donacijų gavėjų sąrašė. Sąrašus su maisto donacijų gavėjų parašais saugo projekto vykdytojas);</p> <p>- projekto partnerio pildoma ir MNM programos tarpinei institucijai teikiama ataskaita, kurioje pateikiama informacija apie maisto donacijų kiekius, t. y., kiek kilogramų dovanojamo maisto buvo surinkta per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį,</p>

	<p>kiek jo perduota labiausiai nepasiturintiems asmenims.</p> <p>Projekto vykdytojas kartu su mokėjimo prašymais MNM programos tarpinei institucijai teiks FĮ rezultatą pagrindžiančius dokumentus, kurie kaupiami ir saugomi MNM programos informacinėje sistemoje.</p> <p>MNM programos tarpinė institucija tikrins, ar pasiektas FĮ rezultatas, vertindama FĮ rezultatą pagrindžiančius dokumentus.</p> <p>Projektų patikrų ir dokumentų saugojimo tvarka vykdoma, laikantis Projektų administravimo taisyklėse, reglamentuojančiose MNM programos lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimą, nustatytų reikalavimų.</p>
<p>11. Galimos žalingos paskatos, švelninimo priemonės(4) ir apskaičiuotasis rizikos lygis (aukštas / vidutinis / žemas)</p>	<p>1. Galima rizika, kad projekto partneris, vykdydantis maisto donacijas nesugebės surasti tinkamų patalpų maisto donacijų atiduotuvėms atitinkamose savivaldybėse.</p> <p>Rizikos lygis: Vidutinė</p> <p>Galimi sprendimo būdai: Prašys kitų projekto partnerių – Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijų – pagalbos, kad padėtų surasti patalpas.</p> <p>2. Galima rizika, kad projekto partneris, vykdydantis maisto donacijas nesugebės užtikrinti tinkamo maisto donacijų prieinamumo atiduotuvėse visiems galimiems MNM programos lėšomis finansuojamo projekto dalyviams, ypač tiems, kurie gyvena nutolusiose seniūnijose arba turi įvairių negalių.</p> <p>Rizikos lygis: Vidutinė</p> <p>Galimi sprendimo būdai: Projekto partnerio, vykdydiančio maisto donacijas įsipareigojimas pristatyti maisto donacijas į namus.</p> <p>3. Galima rizika, kad projekto partneris, vykdydantis maisto donacijas, nesugebės turėti pakankamai personalo / savanorių, kurie dalintų maisto donacijas atiduotuvėse atitinkamose savivaldybėse.</p>

	<p>Rizikos lygis: Vidutinė</p> <p>Galimi sprendimo būdai: Prašys kitų projekto partnerių – Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijų – žmogiškųjų resursų pagalbos, kad prisijungtų prie maisto donacijų išdalavimo projekto dalyviams.</p>
--	--

(1) Numatoma veiksmų atrankos pradžios data ir numatoma jų užbaigimo galutinė data (nuoroda – BNR 63 straipsnio 5 dalis).

(2) Veiksmų, apimančių kelis supaprastinto išlaidų apmokėjimo būdus, skirtingus projektus ar vienas po kito einančius veiksmo etapus, atveju reikia užpildyti 3–11 laukus kiekvienam rodikliui, kurį pasiekus išlaidos yra atlyginamos.

(3) Jei taikytina, nurodykite koregavimo dažnumą ir laiką ir pateikite aiškią nuorodą į konkretų rodiklį (įskaitant, jei taikytina, interneto svetainės, kurioje šis rodiklis paskelbtas, nuorodą).

(4) Ar yra kokių nors galimų neigiamų pasekmių remiamų veiksmų kokybei ir, jei taip, kokių priemonių (pvz., kokybės užtikrinimo) bus imtasi šiai rizikai kompensuoti?

C. Fiksuotųjų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų arba fiksuotųjų normų apskaičiavimas

1. Duomenų, pagal kuriuos apskaičiuojamas standartinis fiksuotųjų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ar fiksuotųjų normų dydis, šaltinis (kas pateikė, surinko ir užregistravo duomenis; kur duomenys saugomi, ataskaitinių laikotarpių pabaigos datos, patvirtinimas ir pan.):

FĮ buvo nustatytas, remiantis Labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“ (toliau – Maisto bankas), kuris tyrimo atlikimo metu yra vienintelė ir pagrindinė organizacija Lietuvoje teikianti maisto donacijas, pateikta informacija apie faktiškai patirtas išlaidas, surenkant ir išdalinant maistą nepasiturintiems asmenims. Maisto banko pateikti duomenys apima 2020–2022 m. faktiškai patirtas išlaidas. Detali patirtų išlaidų informacija pateikta pridedamame priede „Išlaidos FĮ apskaičiuoti“. Gavus duomenis buvo atlikta išlaidų analizė, duomenų tvarkymas ir skaičiavimai.

Tyrimą atliko VšĮ Europos socialinio fondo agentūros Metodinės pagalbos skyrius (toliau – MPS[1]). Duomenys saugomi MPS informacinėje sistemoje.

[1] Nuo 2023 m. liepos 1 d. pakeistas skyriaus pavadinimas į Tiriamosios veiklos skyrius.

2. Nurodykite, kodėl siūlomas metodas ir apskaičiavimo būdas remiantis BNR 94 straipsnio 2 dalimi tinka pagal veiksmo rūšį (-is):

Siūlomas metodas, naudotas FĮ apskaičiavimui, yra tinkamas, nes maisto donacijų FĮ yra nustatytas remiantis Maisto banko pateikta informacija apie faktiškai patirtas išlaidas teikiant maisto donacijas, kas atitinka BNR 94 str. 2 dalies (a) punkto (iii) papunktį.

3. Nurodykite, kaip atlikti skaičiavimai, ypač pateikite visas darytas prielaidas dėl kokybės ar kiekio. Kai aktualu, reikėtų naudotis statistiniais duomenimis ir lyginamaisiais standartais ir juos pateikti (jei jų buvo paprašyta) tokiu formatu, kurį Komisija galėtų naudoti.

Siekiant nustatyti FĮ, kuris bus taikomas 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu įgyvendinant MNM programą, buvo kreiptasi į Maisto banką ir prašoma pateikti informaciją apie faktiškai patirtas išlaidas, teikiant maisto donacijas, ir išdalinto maisto kiekį trejų metų laikotarpiu (2020–2022 m.).

Maisto bankas pateikė detalią informaciją apie faktiškai patirtas išlaidas, kurias sudarė tokios išlaidos kaip: personalo išlaidos (apmokamos personalo, atsakingo už maisto gabenimą ir administracinių reikalų tvarkymą, išlaidos); transportavimo išlaidos (įskaitant kurą, techninę priežiūrą ir įvairių tipų transporto priemonių, naudojamų greitai gendančių, šaldytų maisto produktų gabenimui, nuomos ar įsigijimo išlaidos); patalpų ir sandėliavimo išlaidos; renginių savanoriams organizavimo išlaidos; veiklos ir administravimo išlaidos; viešinimo išlaidos, ir išdalinto maisto kiekius 2020–2022 m. laikotarpiu. Detali informacija pateikta priede „Išlaidos FĮ apskaičiuoti“. Atsižvelgiant į tai, kad Maisto bankas pateikė 2020–2022 m. laikotarpio duomenis, bei įvertinus ekonominę šalies situaciją ir spartų kainų augimą, nuspręsta duomenis perskaiciuoti įvertinus 2023 m. Lietuvai prognozuojamą vidutinę metinę infliaciją. Statistiniai duomenys, naudoti išlaidų ir jų dydžių indeksavimui bei detalūs skaičiavimai pateikti priede „Indeksavimas“.

Indeksavus dydžius, buvo apskaičiuotas maisto donacijų FĮ pagal formulę:

$$F\dot{I} = P1 / P2 = 4\,736\,889,06 / 8669251,25 = \mathbf{0,55\, Eur}$$

P1 – bendra 2020–2022 m. laikotarpiu patirtų išlaidų suma, indeksuota 2023 m. kainų lygmeniu;

P2 – bendras 2020–2022 m. laikotarpiu išdalintų maisto donacijų kiekis, kilogramais.

Nustatytas FĮ taikomas kompensuojant patirtas išdalintų maisto donacijų išlaidas: maisto donacijų nustatytą FĮ dauginant iš nepasiturintiems asmenims išdalintų maisto produktų kilogramų skaičiaus.

4. Paaiškinkite, kad užtikrinote, kad į fiksuotojo vieneto įkainio, fiksuotosios sumos ar fiksuotosios normos skaičiavimą buvo įtrauktos tik tinkamos finansuoti išlaidos.

Nustatant FĮ buvo remtasi Maisto banko pateikta informacija apie faktiškai patirtas išlaidas, teikiant maisto donacijas.

5. Audito institucijos (-ų) atliktas skaičiavimo metodų ir sumų įvertinimas ir duomenų tvirtinimo, kokybės, rinkimo ir saugojimo užtikrinimo tvarka.

Audito institucija atliko MNM programos supaprastinto išlaidų apmokėjimo metodo vertinimą.

Audito institucija atlikusi supaprastinto išlaidų apmokėjimo metodo vertinimą tvirtina:

Bendras supaprastinto išlaidų apmokėjimo metodo – FĮ (0,55 Eur) įvertinimas: teigiamas.

Remdamasi supaprastinto išlaidų apskaičiavimo metodo vertinimu, Audito institucija gali patvirtinti, kad siūloma FĮ struktūra atitinka norminius reikalavimus, visų pirma:

– skaičiavimo metodas yra sąžiningas, teisingas ir patikrinamas;

– naudoti duomenys buvo įvertinti kaip patikimi ir yra susiję su veiksmo rūšimi. FĮ nustatytas remiantis Maisto banko pateikta informacija apie patirtas išlaidas teikiant maisto donacijas, tai atitinka BNR 94 str.

2 dalies (a) punkto (iii) papunktį „*taikoma įprasta išlaidų apskaitos praktika*“ (priedėlio C dalies 2 punktas);

– išlaidų kategorijos / rūšys, į kurias atsižvelgta nustatant FĮ, atitinka susijusias nacionalines ir ES tinkamumo finansuoti taisykles (priedėlio B dalies 7 punktas), kaip nustatyta BNR III skyriuje (63 straipsnis);

– remiantis turima informacija apie FĮ struktūrą, nėra rizikos, kad tos pačios išlaidos bus dvigubai finansuojamos (FĮ bus taikomas tik surinkto maisto donacijoms);

– nustatyti įkainiai atitinka padarytas prielaidas ir duomenis, naudojamus nustatant įkainius;

– koregavimo metodo aprašyme pateikiama pakankama informacija apie jo taikymo sąlygas ir periodiškumą, sąlygos yra aiškios ir išmatuojamos, metodas yra tinkamas (priedėlio B dalies 9 punktas);

– siekiant užtikrinti duomenų tikrinimą, kokybę, rinkimą ir saugojimą – planuojama naudoti pagrindžiančius dokumentus / sistemą, kad būtų užtikrintas maisto produktų kiekio pagrindimas ir duomenų saugojimas (priedėlio B dalies 10 punktas).

Šis įvertinimas apima visus svarbius elementus, išvardintus Europos Komisijos audito tarnybų parengto supaprastinto išlaidų apmokėjimo metodo klausimyno pirmame skirsnyje.

2 priedėlis. Sąjungos įnašas su išlaidomis nesiejamo finansavimo pagrindu

A. Pagrindinių elementų santrauka

Prioritetas	Fondas	Konkretus tikslas	Regionų kategorija	Suma, kuriai taikomas su išlaidomis nesusijęs finansavimas	Veiksmo, už kurį atlyginama, rūšis (-ys)		Įvykdytinoms sąlygoms / pasiektini rezultatams, kuriais remdamasi Komisija atlygina išlaidas	Rodiklis		Matavimo vienetas, skirtas įvykdytinoms sąlygoms / pasiektiniams rezultatams, kuriais remdamasi Komisija atlygina išlaidas	Numatomas atlyginimo rūšies metodas, naudojamas atlyginti paramos gavėjui (-ams)
					Kodas (1)	Aprašas		Kodas (2)	Aprašas		

(1) Tai yra skirstymo pagal intervencinių priemonių srities matmenį kodas, pateikiamas BNR I priedo 1 lentelėje ir EJRŽAF reglamento IV priede

(2) Tai yra bendrojo rodiklio kodas, jei taikytina.

B. Išsami informacija pagal operacijos tipą

3 priedėlis

BNR 22 straipsnio 3 dalis

1. Kvietimas potencialiems maisto produktų ir higienos prekių teikėjams teikti pasiūlymus dėl socialinių kortelių paslaugų teikimo bendradarbiauti įgyvendinant projektą, finansuojamą iš 2021–2027 metų Materialinio nepritekliaus mažinimo programos Lietuvoje lėšų – 2023 m. III ketv.;
2. Bendradarbiavimo sutarčių su visais galimais teikėjais pasirašymas – 2023 m. IV ketv.;
3. Projekto (veiksmo) atranka – 2023 m. IV ketv.;
4. Projekto (veiksmo) įgyvendinimo sutarties pasirašymas – 2023 m. IV ketv.;
5. Projekto (veiksmo) įgyvendinimo pradžia – 2024 m. I ketv.; trukmė – iki 2029 m. pabaigos.

DOKUMENTAI

Dokumento pavadinimas	Dokumento rūšis	Dokumento data	Vidaus nuoroda	Komisijos nuoroda	Dokumentų rinkiniai	Išsiuntimo data	Išsiuntė
Indeksavimas	Papildoma informacija	2023-10-18		Ares(2023)7152290	Indeksavimas	2023-10-20	Krupavičiūtė, Inga Marija
Išlaidos FĮ apskaičiavimui	Papildoma informacija	2023-10-18		Ares(2023)7152290	Išlaidos FĮ apskaičiavimui	2023-10-20	Krupavičiūtė, Inga Marija
Programme snapshot 2021LT05SFPR001 2.0	Momentiniai duomenys prieš siuntimą	2023-10-20		Ares(2023)7152290	Programme_snapshot_2021LT05SFPR001_2.0_lt.pdf Programme_snapshot_2021LT05SFPR001_2.0_en.pdf Programme_snapshot_2021LT05SFPR001_2.0_lt_en.pdf	2023-10-20	Krupavičiūtė, Inga Marija